

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

GRUNDLAGD AV FRITHIOF HELLBERG

HÖGEMÅN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN DEN 6 MARS 1921.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.

"Resan till le Hâvre." Dramatiska
Teaterns senaste nyhet.

Jacqueline Letournel
(fru Hedberg).

Julien de Moreuil (hr Winnerstrand).

Fanny Juillet (fru Winnerstrand).
Almberg & Preinitz foto.

JOHN KEATS. ETT HUNDRAÅRSMINNE.

AV OLOF RABENIUS.

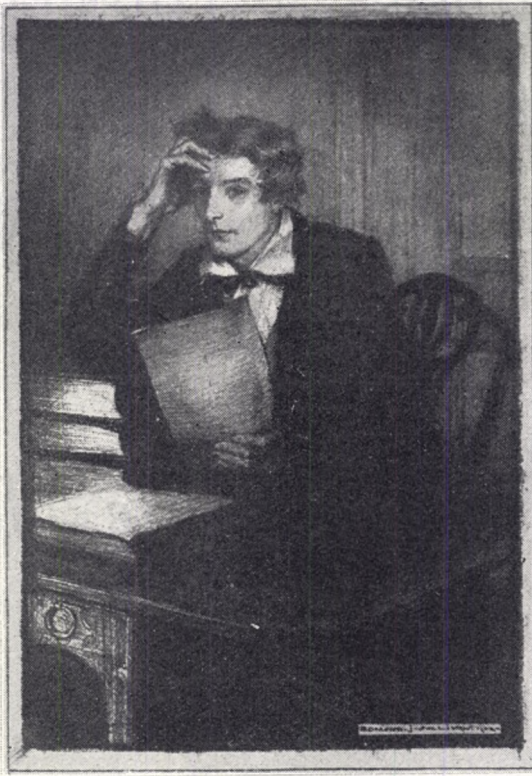
PÅ DEN PROTESTANTISKA KYRkogården i Rom befinner sig en grav, på vars vård man ser namnet John Keats jämte en grekisk lyra och en porträttmedaljong. På stenen äro inristade orden: "Here lies one whose name was writ in water" (Här ligger en, vars namn var skrivet i vatten). Uttryck för melankoli och självviro, äro dessa av Keats själv som gravinskription uppfunna ord så stridande som möjligt mot det rykte han vunnit efter sin död. Den ädle diktarynglingens namn är istället för eftervärlden ristat i sten och hans ande upptagen i den eviga skönhets boning, såsom Shelley förhärligat den i sin elegi *Adonais*:

*The soul of Adonais, like a star,
Beacons from the abode, where the Eternal are.*

Hundra år efter sin död älskas och äras Keats i sitt hemland som ett de största poetiska snillen den på sång så rika engelska nationen frambragt. "Med sin höga visionära andlighet", säger Tennyson, "skulle Keats, om han fått leva, ha blivit den största av oss. Det är något magiskt, något av poesins innersta själ i nästan allt vad han skrivit." Matthew Arnold har upptagit skaldens i känslan av sitt värde tillfälligt fälda yttrande: "Jag tänker att jag efter min död skall vara bland de engelska poeterna" och tillagt orden: "Han är det, han är det jämte Shakespeare."

Det händer ibland, att stora genier träda fram ur ett ringa och dunkelt ursprung. Så var fallet med John Keats, som var son till en stalldräng i London city, där han föddes 1795. Som familjen befann sig i tämligen goda omständigheter, kunde gossen erhålla en vårdad uppfostran. Några brådmogna poetiska anlag visade sig icke hos honom, och ej heller hade han några starkare studieintressen, förrän mot slutet av sin skolgång — i femtonårsåldern — då han med ens genom frivilligt arbete tog prämium efter prämium. Av sina kamrater skildras han som en yr och yster gosse, vilken hade sin största lust i lekar och brottningar. Ett vackert drag hos honom var den harm han erfor, då han såg starkare pojkar begå övergrepp mot svagare; med trotsig tapperhet ryckte han då in på den skyddsbehövandes sida. Det ömma förhållande, vari han stod till sin mor — fadern blev tidigt borttryckt — och sina syskon, är vidare betecknande för Keats' karaktär. En ofta berättad anekdot från hans späda år är den att han i sina översvallande känslor för modern på tröskeln till hennes rum höjt ett träsvärd för att hindra andra att komma in. När hon efter några år lades på sin dödsbädd, höll han vid denna trogen vakt och var otröstlig över den eviga skilsmässan. En lika kärleksfull vård tog han om sin sjuke yngste bror, liksom han själv ett tidigt offer för tuberkulosen.

Sin första poetiska väckelse mottog Keats, när en äldre vän satte Spensers dikter i hans hand. Därmed uppenbarades för honom en skönhetsvärld, som under hans kommande dagar fortfor att tjusa honom. Från Spenser leddes han över till den Elisabeteiska epokens stora skaldar, främst Shakespeare, som löste oanade känslor och syner i hans själ. Det mäktiga uppsving som den engelska poesin tog i början av 1800-talet, förklaras icke minst

John Keats.

genom den anknytning som den — med ett föraktfullt språng över klassicismen och den Popeska perioden — gjorde med renässansdiktningen, vars rika källor nu befruktade fantasien. I en av dikterna i Keats' första samling, *Sleep and Poetry*, finns ett karaktäristiskt utfall — till andan samstämmigt med Wordsworths och Coleridges — mot den vanära, som drabbat Apollon i England. Man har ridit, säger skalden, på en trähäst och trott den vara Pegasus. Som ett varningens tecken nämner han Boileaus namn. Keats är sålunda med i raden av de unga bildstormare som i alla land rikta ett angrepp mot upplysningspoesien. Sin utrustning i striden hämtade de nästan alla från den äldre nationella diktningen, som för Englands del var av så enastående kraft och skönhet. Snart fann Keats också vägen till den äkta antiken, som han trots de romantiska visioner, varmed han beslöjar dess bildvärld, mera kanske än någon av sina samtida gjort levande i den moderna dikten. Hans första beröring med antiken skedde genom läsningen av Chapmans Homerosöversättning, och vilket överväldigande intryck han därav mottog, kan man se av den sonett, som bär titeln *On first looking into Chapman's Homer*. De världslitteraturens källor, som rinna upp på Keats' Latmos — den drömmande Endymions berg — flyter med lika stark ström från antiken och den inhemska renässansen. Den klassiska skönhetslinjen sträcker sig genom hans verk som en bergskam, tätt överskuggad av renässansromantikens blåa moln. Homeros och Spenser ha fått sin poesi sammangjuten i Keats' diktning.

När skalden först kände sina vingar växa, befann han sig i en yttre verksamhet, som just ej kunde befrämja deras flykt. Efter slutad skolgång hade han nämligen blivit fältskärs- och apotekarlärling, i vilken egenskap han installerade sig i London för att förtjäna sitt bröd. Valet mellan sånggudinnan och pillerburken — man kan här erinra om att två

andra stora diktare, nämligen Dante och Ibsen, börjat som apotekare — blev dock ej, trots någon tvekan, Keats svårt, och han lösgjorde sig snart från yrket och beslöt att helt välja sångarens fria lott. Av betydelse för hans självtillit och första utveckling var det inflytande han rönte av skalden och den liberala politikern Leigh Hunt, i vars tidskrift *The Examiner* hans första tryckta dikt *O solitude* lästes. Efter det fängelsestraff, som Hunt på grund av sin djärva frispråkighet ådragit sig, slog han sig ned i Hampstead, där Keats ofta gästade honom och i hans hus knöt bekantskap med flera av tidens yppersta män, såsom Lamb, Hazlitt och Shelley, med vilken sistnämnda — hans stora rival om eftervärldens gunst — han aldrig kom på riktigt vänskaplig fot. Vid denna tid lärde han också känna två målare som skulle bli hans förtrogna vänner, nämligen Haydon, mest känd som en temperamentsfull försvarare av Lord Elgins överförande av Parthenonskulpturerna till London, samt Severn, vars namn för alla tider är knutet till Keats genom den rörande omsorg han tog om skalden under hans sista sjukdom i Rom. Båda ha under gemensamma besök i British Museum bidragit till att skärpa Keats' sinne för bildande konst. Ett väckande artistiskt umgänge fattades sålunda icke Keats alltifrån början av hans skaldebana. Om hans personlighet ha vännerna efterlämnat talrika vittnesbörd, som bl. a. framhålla hans stora känslighet både för ädla moraliska handlingar och för naturens skönhet. Leigh Hunt talar om hans "smältande och glödande, stora, mörka och känsliga ögon" samt tillägger: "Då han hörde om en ädel handling eller en vacker tanke, stodo de fulla av tårar, och hans mun darrade." "På landet", berättar Haydon, "var han i sitt rätta element. Surret av ett bi, anblicken av en blomma, solens strålar tycktes försätta hans väsen i darrning; då blixtrade hans ögon, glödde hans kinder och skälvdde hans mun." Många, som skildrat Keats' diktning, t. ex. Georg Brandes, ha lagt huvudvikten vid hans fina sensualism, med rätta försävt man blott uppmärksammar, att sinnesorganen hos honom tillika äro djupstämda själsinstrument. Hans känslighet tycks emellertid även ha gjort honom mottaglig för motsatta impulser, och Haydon, som prisar hans intagande väsen och sinne för humor, fränkänner honom egentlig karaktärsstyrka, om på tillräckliga grunder må lämnas därefter. En böjelse för att giva efter för sjukliga stämningar och plåga sig själv förmärkes otvivelaktigt under hans lidandes dagar. Kanske har man dock mera anledning att beundra den heroism, varmed han höll sig uppe i sin själsstrid och med Matthew Arnold fästa sig vid "the flint and iron" i hans väsen.

Keats' första diktsamling utkom 1817. Den väger icke tungt i hans produktion, rätt obetydlig som den är både med avseende på val av ämnen — mestadels epistlar till vänner o. d. tillfällighetssaker — och genom den ännu ej självständiga behandlingen av dem. Sitt första stora grepp i lyran tog han med *Endymion*, som följde året därpå. Efter dess fullbordande företog Keats en fotvandring i Skottland tillsammans med sin vän Brown, men måste avbryta den på grund av en halssjukdom, troligen det första tecknet till den frambrutande tuberkulosen. Vid hemkomsten möt-

Förnämsta läroanstalt för kvinnligt handarbete.

Undervisning i: Klädsöm, Fransk linnesöm, Barnkläder, Konstbroderi m. m. Beställningsavd. för klädningar och linge. Anmälningar dagligen 10—5. Prospekt på begäran. 6 frielever.

S:ta Birgittaskolan

Allm. tel. 51 90. — Grundad 1910 — Riks tel. 141 08.
Regeringsgatan 19—21, Stockholm

Textilavdelningen.

Uppritade och påb. arbeten. Gardiner, Kuddar, Dukar, Spetsar och Linnebatist, Monteringar av arbeten. Stort urval av äkta spetsar även antika.
EMY KYLANDER.

tes han av den mördande kritik, för vilken hans Endymion blev utsatt i de båda inflytelserika tidskrifterna Blackwood Magazine och Quarterly Review. Sällan har man sett ett exempel på ett så grovt och simpelt bemötande mot en uppstigande genius. Byron har sagt, att denna kritik mördade Keats. Även om han tagit sig den hårt till sinnes och i svaga ögonblick kanske tvivlat på sin diktar-kallelse, innebär yttrandet en uppenbar överdrift. Djupt sårad kände han sig, men fann dock i sitt konstnärliga samvete tröst. "Jag börjar", skriver han, "lära känna min egen styrka och svaghet. Pris och tadel ha blott en tillfällig verkan på den, vars kärlek till skönheten i dess abstrakta renhet gör honom till en sträng kritiker av hans egna verk"

Till det missmod, som den begynnande sjukligheten och den brutala kritiken alstrade hos honom, kommo andra sorger. Hans egna och närmaste anförvarters ekonomi var icke den bästa och ingav bekymmer för framtiden. En annan anledning till smärta fick han i yngsta broderns sjukdom och död. Mest tyngdes diktaren dock av den passionerade kärlek, varav han gripits till en ung flicka, Fanny Brawne, bosatt i Hampstead, där han själv tidtals vistades. I jämna steg med sjukdomen härjade lidelsen hans bröst. Urständsatt att själv med dans och andra livliga nöjen roa henne så som hon begärde, såg han med grämsle, hur hon sökte andras sällskap, och överlämnade sig åt en stundom obehärskad svartsjuka. Den stickande brodden och den kvalmiga oron under detta tillstånd tydde på en äkta furor Veneris hos den lidande skalden. Det var under sådana stunder han med skäl kunde klaga över sin "horrid morbidity of temperament". De sista månaderna han tillbragte på Englands jord, och vistelsen i Italien voro isynnerhet förmörkade av hans kärlekskval. "Hamlets hjärta var fullt av en sådan pina som min, när han sade till Ophelia: gå i kloster, gå, gå!" skriver han till den tillbedda, som icke förstod honom bättre än att hon efter hans död kunde tala om "denne tokiga unge poet, som var förälskad i mig". Under resan till Italien skriver han ett brev, vari han med gripande ord biktat sig för Brown. "Samma sak som jag önskar att leva för, skall bli en huvudorsak till min död. Jag kan icke hjälpa det. Vore jag frisk, skulle den göra mig sjuk, och hur kan jag bära den i mitt tillstånd? Jag önskar mig döden dag och natt för att bli befriad från dessa plågor, och så önskar jag bort döden, ty döden förintar även dessa plågor, som äro bättre än ingenting." Och efter ankomsten till Italien: "Jag kan finna mig i att dö — jag kan icke finna mig i att lämna henne. O Gud! Gud! Gud! Allt som jag har i mina koffertar som påminna mig om henne skär igenom mig som ett spjut. Silkesduken, som hon lade i min resmössa, skällar mitt huvud. Min fantasi om henne är fruktansvärt livlig. — Jag ser henne — jag hör henne. O Brown, jag har eldkol i mitt bröst. Det överraskar mig, att människohjärtat kan utstå en sådan pina."

Fastän allt förenade sig till att fördystra Keats' sista levnadsår, fann han likväl ro till att därunder skapa de verk, som gjort hans namn odödligt. Särskilt inspirerad var han under vintern och våren 1819, då han skrev de flesta av sina så fulländat sköna oden. Dessa utgavos följande år i en volym, som därjämte rymde *Lamia*, *Isabella*, *The Eve of St Agnes* och *Hyperion*. Varma lovord kommo honom denna gång till mötes och det började gå upp för många, att den engelska

litteraturen med Keats fått en mästare. Dock knappt hade han svingat sig upp till poesins höjder, förrän döden väntade honom. På vintern 1820 fick han en blodstörtning, som tvingade honom att intaga sängen. För att möta nästa vinter beslöt han att resa till Italien och den 18 sept. steg Keats jämte den trogne vännen Severn ombord på en segelbåt, som förde dem till Neapel, varifrån resan fortsattes till Rom. Under färden diktade han sin sista sång, den sköna sonett, som börjar med orden: *Bright star! would I were steadfast as thou art* och som i sitt ädla bildsmykke innefattar tanken på den älskade. I början av Romvistelsen företog Keats promenader i den eviga staden, men mot slutet av året tilltogo blodstörtningarna, och det syntes klart, att slutet hastigt närmade sig. Med stillhet bar han sina lidanden på dödsbädden och visade sig rörande försynt mot väktaren vid hans läger. "Den 23 febr." skriver Severn "omkring kl. 4 nalkades döden. 'Severn — jag — lyft upp mig — jag dö — jag skall dö lätt; var icke rädd — var stark och tacka Gud, att det har kommit!' Jag lyfte honom i mina armar. Slemmet tycktes koka i hans strupe och ökades till kl. 11, då han småningom sjönk i döden, så lugnt, att jag ännu trodde han sov." Tre dagar senare begravdes han på den fridsälla protestantiska kyrkogården, där han själv önskat få vila för de många violernas skull, som översällade den. Det dröjde ej länge, förrän Shelleys aska fördes till grifteleplats, som nu är en sannskyldig vallfärdsort för engelsmännen i Rom.

Keats' tidiga död betraktas som den största förlust den engelska litteraturen någonsin lidit. Vad han hann skapa är emellertid intet mindre än en hel frisk vår av av skönhet och därtill en vår, som genom sin livgivande kraft åstadkommit fortsatt växt och blomning i hans efterföljares verk. Englands ädlaste diktare under 1800-talet med Tennyson i spetsen stå i den största tacksamhetsskulden till Keats bland sina föregångare. Den rena skönhetskänslan i hans ingivelse, den fullstämde fantasien och den sinnligt-andliga visionen i hans högsta skapelser, den mätta flöjttonen i hans sång, den hellenska gräcen i hans färger och stämmingsrörelser äro egenskaper, som i sin samklang utgöra och återgiva den poesiers innersta själ, varom Tennyson talar. Allt i hans diktning står icke på en sådan höjd, att man därom kan utsäga så obegränsade lovord. Hans till omfånget största dikt, *Endymion*, lider av svåra fel i sin förvirrande rikedom på bilder och syner, sin tyngande färgprakt och sitt delvis oklara tankeinnehåll. Vid utförandet av detta verk, som i sin vitt utbuktade och fladdrande skrud dock rymmer skatter av hänförande lyrik, har Keats ej följt den grekiska skaldinnans råd att så med handen och ej med hela påsen. För honom angelägnast efter detta första försök var att tukta sin inbillning och beskära sina blomsterhäckar. Mäktigast i hela hans produktion verkar den andra större episka dikt, vari han sökt på nytt besjåla den antika myten, nämligen *Hyperion*. Den har förblivit ett fragment, en fjättetorso, vari en romantisk drömmares urfidsvision uthuggits i renaste grekiska marmor. Sällan har den mytiska fantasien utvecklat ett sådant majestät som i denna dikt, vars ämne är titanernas, Kronos', Okeanos' och solhärskaren Hyperions besegrande genom de nya gudarna, bland vilka särskilt Apollon förhärligas. Diktens sköna djupsinniga idé ligger i skildringen av den ädla resignation, varmed det gamla gudasläktet, fastän det hårt kämpat om makten, inser

den högre nödvändigheten av att ge vika, då, såsom Okeanos säger, det yngre släktet överträffar dem i kraft och skönhet. Härligt är särskilt det parti av dikten, vari Clymene för titanerna berättar om den tjusning Apollos sång utövat på henne. Hon har satt sig vid havsstranden för att spela på sin mussla, då plötsligt andra toner strömmat mot hennes öra.

*I threw my shell away upon the sand,
And a wave fill'd it, as my sense was fill'd
With that new blissful golden melody.
A living death was in each gush of sounds,
Each family of rapturous hurried notes,
That fell, one after one, yet all at once,
Like pearl beads droppig sudden from their string.*

— — — — —
*A voice came sweeter, sweeter than all tune,
And still it cried, "Apollo! young Apollo!
The morning-bright Apollo! young Apollo!"*

Keats' övriga berättande dikter röra sig inom en annan ämneskrets. *Isabella* t. ex. bygger på en dyster sägen, som skalden funnit hos Boccaccio, berättelsen om en ung flicka, som uppgräver sin av hennes bröder mördade älskares lik och döljer huvudet i en växtkruka, där det dock upptäckes och varifrån det avlägsnas med den påföljd att hennes hjärta brister. Det är märkvärdigt, med vilken melankolisk charm Keats lyckats omspinna det spökromantiska motivet.

Högst står likväl Keats i sina oden, av vilka åtminstone fyra, *On Melancholy*, *To A Nightingale*, *On A Grecian Urn* och *To Autumn* måste räknas till de mest helstöpta mästerverk som kunna anträffas i världslitteraturen. Samtidigt som de äro levande utflöden ur skaldens hjärta, ha de utskurits i den fläckfriaste form och det ädlaste artistiska linjespel. Man kommer att tänka på den indiska liknelsen om den röda vallmon, som med sitt sken fyller kristallskålen, som omsluter den. De fyra nämnda oderna ha emellertid en inbördes rätt skiftande karaktär. I *On Melancholy* har skalden uttryckt sin personligt innersta uppfattning om skönheten, nämligen dess frändskap med svärmodet. Bägge få sin finaste doft av deras förening med varandra. Vilka stråkdrag i den sista strofen, där han fortspinner tankegången från den rätt föregående om tjusningen i hans älskarinnas famn.

She dwells with Beauty — Beauty that must die;

*And Joy, whose hand is ever at his lips
Bidding adieu; and aching Pleasure nigh,
Turning to poison while the bee-mouth sips.
Ay, in the very temple of Delight
Veil'd Melancholy has her sovran shrine,
Though seen of none save him whose strenuous tongue*

*Can burst Joy's grape against his palate fine:
His soul shall taste the sadness of her might,
And be among her, cloudy trophies hung.*

I näktergalsodet dyker skalden med själ och sinnen ned i skymningens skogsdjup, som fylles av de rika drillarna, vari naturens hela odödliga poesi får ton. I fråga om sinnligt musikaliskt väljud tyckes denna dikt stämd efter näktergalens egen röst. Med all sin skönhetsglädje är den mildt vemodsbeskuggad. *On A Grecian Urn*, för svenska läsare känd genom Österlings mästerliga tolkning, är en dikt som för oss till konstens vindstilla värld, vari livets rörelse förklarats och före-

Såväl konstnärliga som enklare
SVENSKA MÖBELFABRIKERNA

MÖBLER

MINA LEVNADSMINNEN.

AV HELENA NYBLOM.

(Forts.)

EN MIDDAG KOM BARON GUSTAV — målaren — ett par minuter försent. Man hade börjat det rikhaltiga smörgåsbordet, och han smög sig försiktigt bakom några av de andra gästerna. Men gamle baron hade genast märkt hans försumlighet. "Tror du inte jag ser dig, Gustav!" sade han, i det han visade honom tiden på sitt fickur. "Du kommer två minuter försent. En annan gång är du så god och passar tiden!" Den brottslige sonen gjorde inte minsta försök att urskulda sig. Det var bara att tiga och lyda. En annan dag gav han samme son en tillsägelse att inte dricka så mycket rödvin. Men då tillät sig verkligen baron Gustav att anmärka: "Det är ett underligt land detta! Allt som är gott kallas skadligt, och allt som är roligt kallas syndigt."

Det gick ganska förnämt till på Krusenbergs. Alla voro klädda i "dress" till middagen, som bestod av många och utsökta rätter. Kaffe intogs sedan i en av salongerna för stängda fönster. Det föreföll mig ganska svårt att sitta inne en skön sommarmiddag, men det fordrades ganska mycket mod att föreslå gamle baronen en tur i parken. Emellertid visade han mig alltid mycken älskvardhet och ledsagade oss till och med själv på en promenad, då vi kunde beundra alla de vackra träd varpå Krusenberg var så rikt. Gamle baron sade alltid sin mening öppet och ibland på ett ganska kraftigt sätt. En dag hade det kommit gäster till Krusenberg. Det var en vän till baron Gustaf, som ville presentera två tyska damer, som voro på resa i Sverige. De voro varken unga eller sköna, och gamle baron tyckte inte finna vidare behag i deras sällskap. Då de skulle resa därifrån, anhöll deras ledsagare att få låna en vagn till stationen. Gamle baron gick utanför dörren och ropade till baron Gustaf, som befann sig där ute. "Säg till kusken om vagn! Käringarna vill åka!"

Baron Gustaf kom ganska ofta på besök till oss på Stafsund, ibland i segelbåt för att hämta oss på någon utflykt. Men det blåste sällan den sommaren, utan vädret höll i med ett evigt strålände solsken. Då fick man nöja sig med att promenera omkring i skogen, där de vilda rosorna blommade i överflöd eller upp till den stora parken vid Sko, där astrakanträden på hösten stodo fulla av frukt.

Ibland när vi talade med baron Gustaf, rådde vi honom att gifta sig. "Mycket bra", svarade han, "men man kan dock inte säga till en människa 'gå och gift dig!' liksom man säger 'gå och låt vaccinera dig'". Saken var emellertid den, att han redan var gift och hade varit gift i sju år, men eftersom det var

Fredrika Linnell.

Vilhelm Svedbom.

ett kärleksparti, vågade han inte tala om det för sin far, och få av hans vänner visste av det på den tiden.

När han kom och åt middag med oss, intogo vi den i ett tält som hade blivit uppsatt utanför huset, på den öppna planen, som sluttede ned emot sjön. De gamla damerna, som bodde på nedre botten, voro högst intresserade av våra samtal, och förmodade visst att vi alltid rörde oss i de högre regionerna. Baron Gustaf, som inte tyckte om att ha osynliga lyssnare, talade mycket högt och yttrade plötsligt en dag: "Kvinnor äro till för att föda barn till världen, och en var kvinna som inte har barn, innan hon är trettio år, skulle halshuggas!"

Varefter vi hörde ett vilt prassel i buskarna, som om någon flyktade för en hämndgirig fiende. En annan gång hade vi både baron Gustaf och gamle baronen till middag. Baronens uppförde sig alltid comme il faut och satt rak och orörlig som en staty vid bordet. Medan vi åto, gick sonen till vårt värdfolk över gården. Det var en blek ung man med mycket mörkt hår och skägg. Gamle baronen såg upp från sin tallrik, och medan han intog samma fullkomliga bordskick som förut, yttrade han mycket lugnt: "Vad var det för en svart djävul?"

Sedan vi flyttade från Stafsund, har jag inte varit på Krusenberg, men väl sett gamle baron då och då i Uppsala.

En gång då jag på bangården stod och köpte biljett till Stockholm och vände mig om, stod han rakt bakom mig. Hans hälsning var mycket vänlig, och karaktäristisk för honom. "Nej se på själva fruntimret!" sade han och småskrattade djupt nere i halsduken, som han brukade när han var nöjd.

Baron Gustaf har jag mött då och då med långa mellanrum. Han har tillbragt en stor del av sitt liv på resor. Småningom fick han ju meddela sin far att han var gift, och sällan har kanske ett lyckligare äktenskap funnits. Först döden upplöste det, då hans hustru avled i Paris år 1914. Om sin ung-

doms- och studietid i Paris har han skrivit sina levande och intressanta memoarer.. Innan jag lämnar minnet om Stafsund, kan jag inte låta bli att omtala, att jag just där fann en skatt, som har varit mig till outhärlig hjälp hela livet.

Första dagen vi kommo dit, hörde vi att en ladugårdspiga, som vaktade korna, hade blivit knuffad omkull av ett av kreaturen och var illa tilltygad. Jag såg henne inte den gången, men en del år därefter, då jag hos vår högt värderade gästgivarevärd i Uppsala, herr Svanfeldt, anhöll om hans hjälp för att anskaffa en kokerska, anvisade han mig just samma ladugårdspiga, som nu hade studerat kokkonsten på "Gästis" och som herr Svanfeldt ansåg vara den enda talangfulla jungfru han hade att rekommendera. Sålunda kom Tilda Ahlin i min tjänst och har sedan varit i mitt hus i trettio år, under vilken tid hon har befriat mig från alla "les petites misères humaines", tänk vad detta innebär! Det är till stor del hennes förtjänst att mitt hushåll fallit mig lätt, att jag fått tid att sysselsätta mig med musik och litteratur, kort sagt, att livet beständigt har blivit mera innehållsrikt. När jag hör om fruarnas som gruva sig för en middagsbjudning eller finna sig besvärade av oväntade gäster, förstår jag det knappast. Sedan jag fick denna goda ande till hjälp, har allt som hör till hushållet blott varit roligt och lätt, inte att tala om vilken poesi de mest vardagliga sysselsättningar kunna innehålla.

När man vill ihågkomma alla människor som ha gjort en glädje eller genom sin personlighet gjort intryck på en, då tycks det mig inte vara rätt att glömma den, som kanske mest av alla har bidragit till att sätta allt i tillvaron på sin rätta plats, så att huvudsaker förbli huvudsaker, och det inte göres för mycket affär av bisaker. Jag ber läsaren om ursäkt, att jag inblandar min privata tacksamhetsskuld i dessa mina minnen.

Då jag hade varit ett par år i Uppsala, besökte jag med min man första gången Lyran, som just då hade blivit färdigbyggt av Carl Linnell, gift med Vilhelm Svedboms mor, änka efter rektor Svedbom. Vilhelm Svedbom hade redan beskrivit stället för oss i entusiastiska ordalag, men verkligheten övergick alla mina förväntningar. Då Lyran anlades, snett emot Kungshatt (något närmare Stockholm), var det på toppen av en klippa, där det inte fanns träd omkring själva byggnaden. Solen gassade med alla sina strålar på klippranden, och man hade en fri och vidsträckt utsikt upp emot Stockholm. Men nedanför branten, vid Lyrans fot, växte den härligaste skog av blandade barr- och lövträd, och när man på gårdsidan blott

vigats i vilande ro. Keats dikt kan gott tävla med de grekiska skulpturer, från vilka den hämtat sin inspiration. Så skildras urnans re-
liefer:

Vad lövad saga från arkadisk bygd
med gudar, människor i samlad här
har ristats in i din förnäma form?
Vad vild förföljelse i trädens skygd,
man efter mö i flämtande begär,
vad rör och pukor? Vad förälskad storm?

Hörd sång är ljuv, men ljuvare ändå

är ohörd sång, och därför, milda rör,
spel upp för sinnets öron ej, men gå
till själens luft, som slika toner hör:
Du sköna ungdom, lyfter ej din röst,
du, bälde älskare, din kyss ej får —
men gräm dig ej, ty vet: din älskling är
ovissnelig och fjärran från all höst —
och under samma friska lövverk går
hon alltid skön, du alltid lika kär.

Höstdet slutligen är en verskärve full av tunga, gyllene ax. I sin vilande harmoni och

rena, fastän bräddade, naturkänsla är dikten till sin stämning något av det mest grekiska, skalden skrivit.

Dessa oden visa oss hela djupet och glansen av Keats' inspiration liksom kraften i hans konst. På den kan i högsta måtto tillämpas de ord som utgöra första versen i Endymion, för övrigt de mest berömda, som flutit ur skaldens penna:

A thing of beauty is a joy for ever.

PAHLSSONS
Teaterkonfekt
Högfin kvalitet

Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö

Tuppens Zephyr
och Ni köper ingen annan.

gick ett par steg, var man inne i hög björkskog. På den tiden fanns blott få villor i trakten omkring *Lyrans*, och man hade känslan av att ha kommit upp i bergens ensamhet, när man nådde dit. Till att börja med fanns blott en väg dit upp. Den gick tämligen brant och följde en bäck, som tycktes vara lika ivrig att nå ner till sjön, som vi att komma upp till höjden. Om hösten växte denna bäck till en störtflod, som med en egen metallisk klang brusade ner över stenarna. När man på vägen upp vände sig om, såg man ut över de grönskande stränderna till den blåa sjön, varpå ofta många vita segelbåtar flöt förbi, och bort emot Stockholm, som syntes solbelyst och färgrikt i sommarluften. Äntligen var man uppe på platån, där eldröda pelargonier gnistrade i solen och där stora buskar med heliotroper doftade i rabatterna. Ännu i dag måste jag alltid tänka på *Lyrans*, när jag känner heliotropdoft. Genom en liten tambur kom man genast in i *Lyrans* enda stora rum. Där var högt i taket och god plats, ty där stod pianot och orgeln. Men utanför musiksalen låg den stora balkongen, svävande över trädtopparna, med högt spända bågar. Där uppehöll man sig den delen av dagen då där ännu var skugga, och därifrån hade man den mest tjusande utsikt; skogen var ännu icke så hög den tiden, så att man såg kusten mitt emot, Kungshatts branta klippa till vänster, och till höger hela Mälaren, som liknar en bred flod, med uddar och skär, holmar och öar, lantgårdar och villor, i en ständig växling av skugga och ljus. Fru Linnell talade om för mig, att då jag första gången kom ut på denna balkong, stod jag tyst mycket länge, utan att yttra ett ord. Detta kommer jag inte ihåg, men jag kan gott föreställa mig att det har varit fallet, ty varje gång jag ånyo kom ut till *Lyrans*, verkade synen från balkongen lika överväldigande. Man kunde sitta där timtals utan att företaga sig något, då landskapet med sina oändliga

Två dikter. Av Bo Bergman.

Segekransen.

*Hell dig, yngling, du fick kransen
tidigt tryckt i dina lockar.*

Jag fick vänta länge på den.

Jag fick kämpa. Jag fick blöda.

*Nu när den till sist är vunnen
har jag ingen glädje av den.*

*Kan den köpa mig tillbaka
blott en timme av min levnad?*

Gråt, o yngling, gråt mitt öde.

*Men den unge tog sin krans och
slängde den för gubbens fötter.*

— Ve mig, jag fick min för tidigt.

Vad har jag att vinna mera?

*Sedan livet gav mig kransen
har jag ingen glädje av det.*

De som kämpa äro unga.

Segraren blir genast gammal.

Gråt, o gubbe, gråt mitt öde.

Kärleksorden.

*Ja, de ha gått som slitna mynt från led till led
i livets köpenskap där allting smutsas ned,
och de ha klingat falskt och de ha låtit spräckt
och de ha mötts av usla kyffens andedräkt.*

*Men låt en känsla vakna upp vid hjärtats slag
och tvätta dem i lyckans ljuva gråt en dag
och präglade dem med bilden av sitt eget jag*

*— hur få de inte genast glans och klang igen,
hur sjunga de ej oförgängligt friska än!*

skiftningar upptog hela ens uppmärksamhet. Än strålade sol, än drogo skimrande regnmoln förbi. Än lyste någon enstaka villa, vit som en pärla, fram ur skogsdunklet, och så kommo en klunga segelbåtar, som samlades och åter spriddes som vita blommor över böljorna. Och denna doft och stillhet! När solen sken på furuträden och doften av kåda blandade sig med den som utströmmade från reseda och heliotrop-rabatterna, då kände man en nästan berusande lycka. Det enda man hörde var trastens sång på kvällarna i grantopparna, och så det underliga fräsande ljudet av den lilla ångbåten, som om middagen bragte väntade gäster till *Lyrans* och osynlig för oss däruppe skummade fram under skogen vid landstigningsbryggan. Det var något eget och olikat allt annat att komma till *Lyrans*. De stelaste människor blevo rörliga, de ledsna blevo glada, och jag vill nu inte tala om till vilken grad vi unga människor kände oss fria, lyckliga och uppslupna, när vi satte foten på *Lyrans* förtrollade jord.

Jag diktade många visor på *Lyrans*, eller rättare, de diktade sig själva. Mänskenet svävade förbi mig, så att jag tyckte det viskade:

Er der Sölv i Jasminernas grene?
Er der Fosfor i Liliernes Blaa?
Er det Dug eller Glimrende Stene,
Som urörligt paa Roserne staa?

Er der Lys eller smeltende Toner
Over Lundenes skjælvende Krands?
Er der Vandstänk i Fyrrernes
Kroner
Eller Lövværk i Bølgernes Dands?

Er det Ildfluers Skare, der flokkes
I en Sværm bag det natsorte Krat?
Eller Himmelens Stjerner, der
lokkes
Til vor Jord i den duftende Nat?

Denne Fryd som vil over mig
strømme —
Er den sand, skal mit Hjerte den
naa?
Eller er det kun Maaneskinsdrømme,
Der skal hurtigt som Natten for-
gaa?

Till dessa ord satte Vilhelm Svedbom sin bedårande melodi, som tyvärr inte många ha sjungit.

(Forts.)

—:— IDUNS LUSTRESA TILL SAGOLANDET. —:—

"MOR, BERÄTTA EN saga!" Hur ofta hörs icke den bönen i varje hem. Men även den påhittigaste mammas sago-förråd tar ibland slut och sagoböckerna kan man utantill. Nu vill Idun bistå både mammor och barn genom att allt som

kan finna något för sig. Under rubriken "Lustresa till Sagolandet", som i detta nummer återfinnes för första gången och som regelbundet skall återkomma, skall ni hitta trevliga sagor om troll och prinsessor för de allra minsta, och de stora barnen, för vilka A, B, C, länge sen är en övervunnen ståndpunkt, hitta där förbryllande gåtor, små tävlingar med lockande pris, berättelser och mycket annat, som ännu så länge är en överraskning. Om Iduns små läsare och läsarinor ha några önskemål att framställa, om det är något de

gärna vill se bilden av eller läsa om, eller om de själva ha några lustiga saker att berätta, några roliga fotografier de tagit av sig själva och lek-kamraterna, så kunna de skicka in detta i brev till "Baba", Iduns Redaktion, Stockholm. Om vi tycka att bidragen passa för Barnsidan, så införa vi dem, och då får småherrsskapet se hur deras tankar ta sig ut i tryck. Välkomna alltså, små medarbetare!

KJOL BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB GÖTEBORG

Prisnedsättning i enlighet med de nya garnpriserna, å våra
Möbeltyger, Gardiner, Bomullstyger, Mattor.
Prover på begäran, —:—
Precisera vad som önskas. —:— Konstflitens Försäljningsmagasin, Göteborg.

KAMMA RAHBEK OCH THOMASINE GYLLEMBOURG.

TVÄNNE MÄRKESKVINNOR I DANSKT KULTURLIV. FÖR IDUN AV MARIA HOLMSTRÖM.

"Her, paa denne Høj, var det lille danske Parnas! Her traf Digterne hinanden og levede mange Aar venligt sammen hos Philemon og Baucis; naar Bacchus perlede i Glasset og smykkede Hyttens Vinduer derudenfor med sine svulmende Druer."

Adam Oehlenschläger.

DANMARK, LIKA LITET SOM VÅRT land, har haft att uppvisa litterära salonger sådana som madame de Sévigné, Rahel Varnhagens, madame de Staëls eller andra från världslitteraturens historia kända.

Hos oss var den första "salong", som kunde göra anspråk på att kallas litterär och som var bildad efter fränkt mönster, fru Nordenflychts i medlet av 1700-talet; och omkring 40 år senare samlades tidens vittra snillen i Anna Maria Lenngrens behagliga hem.

Samtidigt fanns på andra sidan Sundet det eleganta Brunska huset i Bredgade, där Köpenhamns förnäma och intellektuella värld mötte upp. Den tyskfödda fru Friederike Brun, född Münter, — madame de Staëls väninna och själv diktarinna — utövade här jämte sin dotter den starka dragningskraften. Ida Brun, vid unga år gift med det österrikiska sändebudet greve Bombelles, var lika omtalad för sin ovanliga skönhet som sin fulländade sångkost och sina plastiska framställningar ur antiken. Allt som allt föranledde, att såväl den diplomatiska kåren som konstnärer, musiker och författare med förtjusning samlades hos denna familj, där allt var präglad av den lyx och förfining, som smak och rikedom i förening förmå utveckla.

Men det fanns även ett annat danskt hem, dit genierna oemotståndligt drogos. Det var det Rahbekska Bakkehuset. I jämförelse med fru Bruns "glimrende" salong tedde sig onekligen detta skäligen anspråklöst. Och dock betydde det så oändligt mycket mer för danskt andeliv, ty där grundlades en kultur, som ännu icke är död utan lever och verkar den dag som är.

Bakkehuset var ingalunda en "salong" i vanlig mening, där namntitlar och uniformer värderades, eller där modets dårskaper och huvudstadsskvaller hörde hemma. "Bakkehuset var", säger fru Gyllembourg i en av sina noveller — *Extremene* — "ett ställe, där det gick till som i himmelriket, där rang och rikedom intet gällde och där människorna blevo vägda efter helt andra regler än i den övriga världen".

Kamma Rahbek och Bakkehuset! Hur kan icke ännu hos vår tids människor dessa namn försätta sinnet i en egendomlig stämning! "Hur ledes icke genom den tanken till hänsvunna tider, då kvickhet och behag, kunskaper och vett — här förenat med det kostliga danska kynnet — fanns samlat i ett enskilt hem och därifrån övade inflytande på ett helt släktes utveckling!

Bakkehusets saga diktades vintertid omkring tebordet i Kammas vardagsrum och sommartid i den underbara trädgårdsidyll, som hon skapade under träget arbete. Men den diktades också i de ensamma nattimmar, då denna ovanliga kvinna satt böjd över sina brev, i vilka hon avslöjade djupet av sin själs rikedom.

Kammas make var länge den mest betydande personligheten i Danmarks litteratur. Och som den ansedde redaktören tog han landets alla uppspirande talanger under armarna och gav dem huld och skydd i sina berömda tidskrifter. Men det var dock hon, som för dessa talanger kom att betyda mest. Det var hon, som drog det yngre släktet ut till Bakkehuset — dessa unga, som i tidens och sin egen

Maria Holmström.

brytningsperiod i umgänget med henne lärde att finna sig själva, att tro på sina gåvor och utveckla dem. Kamma ägde en skarp blick för det geniala, upptäckte och uppmuntrade det, innan det medvetet framträtt, på samma gång som hon förstulet log åt eller uppenbart skämtade med geniernas svaga och mänskliga sidor. De å sin sida fängslades av hennes originella väsen och kvicka skämt, beundrade hennes omfattande bildning och värmdes av hennes hjärtas godhet.

Kamma Rahbek var av naturen i hög grad anspråklös både beträffande sina talanger och det gagn hon gjorde i världen. Men i alla händelser lärde hon snart att inse, att hennes bestämmelse var större än att blott mottaga — den var att *samla och giva*. Det här sagda uttrycktes på ett skönt sätt vid hennes död av diktaren B. S. Ingemann:

"Hist sad hon för i venlig Dagligstue, förtrolig med hver herlig Digteraand, en Tryllerinde, som dem alle samled: fra fjærne Oldtid, fra hvert Folk, hvert Land med aandig Røst for hendes Sjæl de sang i alle Tungemaal med klare Toner. Og ingen Skjald gik hendes Dør forbi. Den aaben stod for alle gode Aander, selv naar der udenfor var fredløs Splid, naar selvsyg Dunst forblinded Skjald og Tænker. Her mødtes Ven og Fjende fredeligt — did droges underfuldt fra fjernest Vej de Sjæle, som hverandre ej forstode. Hun grant forstod, hvad i dem alle rørtes, for hende var ej Aand og Hjerte skjult, og mægtigt drog hun Aand og Hjerte til sig. De kom og gik, de Aander smaa og store; med sjælfult Blik den Tryllerinde skued de største Daarskab og de mindstes Værd, og tit med Vid hun revsed dem hun elsked. Men ingen kom, som ej med Fryd beundred det lyse, muntre Blik i Aandens Verden, og ingen gik, som ej med Fryd medtog en kær Erindring om det Liv, her blomstred."

KNUD LYNE RAHBEK.

(1760—1830).

"Thalia raaber højt: 'Min var han længe!' 'Min længer!' toner fra Minervas Lund. 'Min længst', genlyder i Apollos Streng. Men Danmark svarer: 'Min dog allenstund'."

RAHBEKS NAMN FRAMTRÄDER UNDER flera olika epoker i Danmarks litterära historia. Född i upplysningstidens sista period fick han sin livsriktning präglad av oppositionens målsmän — Rousseau, Lessing, Goethe —, utförde sin mandomsgärning under rationalismens tidsskede och upplevde "til syvende og sist" nyromantikens genombrott. Men man kan gott förstå, att den, som likt Rahbek stod som representant för nationalismens skönlitterära ståndpunkt, icke måkade eller ens ville anpassa sig efter den revolution i diktande och tänkande, som frambesvärjdes av Alladins förtrollade lampa. Nu gick han icke med längre.

I litterär bildning stod Rahbek betydligt över sin samtid. Genom sina litteraturhistoriska arbeten, sina dikter och skådespel och som tidsningsredaktör bidrog han ofantligt mycket till den estetiska kulturens utbredning i Danmark och var länge hela nationens älsklingsförfattare. Hans tidskrifter *Minerva* och *Den danske Tilskuere* vunno högt anseende och övade ett mäktigt inflytande på folkbildningen.

På grund av sina frisinnade idéer, sin bohémennatur och förskräckelse i ungdomen för ett fast ämbete uppnådde Rahbek aldrig en ställning med ett tillräckligt levebröd. I övrigt ansåg han enligt rousseauska principer pengar för gemensam egendom och lånade ut eller rättare skänkte bort det mesta av vad han fick in. På detta sätt förlösade han i sin ungdom ett ej obetydligt arv. God och glad och allas vän och bror deltog Rahbek flitigt i det starkt florerande klubb- och föreningslivet med dess ofta hetsiga litterära och dramatiska fejder, och hans blixtrande kvicka sällskaps-sånger och dryckesvisor äro ännu icke glömda.

Rahbek var ovanligt tidigt utvecklad och mognad. Därför kom själva den tid, som han var med om att forma, att gå honom förbi, så att han till sist stod kvar som en ensam man på skansen. Redan som 15-årig student rycktes han med i alla de andliga strömmingarna, och just därför att detta skedde av en inre, personlig drift, står han för oss som en typisk och intressant representant för en svunnen tidsålder.

*

Son till tullinspektören och justitierådet Rahbek i Köpenhamn förlorade Knud Lyne redan i späda ålder sin mor. Det blev den goda gamla farmodern, som kom att sköta barnet, tills fadern gifte om sig. Denne far var en sträng man. Då gossen ännu icke var tre år gammal och nyss börjat tala rent, anställde han en informator för den lille. Farmodern protesterade häremot och gossen, som satt på hennes arm, tog även han mod till sig och instämde energiskt: "Det är för tidigt, far, det är för tidigt!" — en självständighetsyttring, som renderade honom en grundlig risbastu. I sitt femte år började Knud Lyne läsa latin, vid sju års ålder skrev han sin första dikt och vid samma tidpunkt stod han vid faderns spelpartier bakom hans stol och lärde sig själv regler och finesser i l'hombre. Knappast fyllda 15 år blev han student och tog ett år senare på samma gång som P. A. Heiberg "storphilologikum", vilken examen han avlade med lysande betyg. Redan nu fick han inträde i diverse klubbar, där man eljest inte gärna såg pojkspolingar, och stiftade där bekantskap med framstående unga män. Till dessa hörde diktaren och dramaturgen Christen Pram och den begåvade Michael Rosing — vilka för livet blevo hans intimaste vänner.

Den bok, som åstadkom hela 1700-talets sentimentalanda — Rousseaus *La nouvelle Héloïse* —, hade Knud Lyne läst redan vid 11 års ålder. När därför den av Goethe framkallade "Werther-revolutionen" nådde Danmark, var han tillräckligt preparerad för att ögonblickligen ryckas med i känsloriveln. Dag och natt läste han sin Werther, och ju mera han fördjupade sig i dennes lidande, ju mera fann han sig själv likna honom i allt — blott icke i att äga en Lotte. Men en vacker dag mötte han henne. Endast 16 år gammal förälskade sig ynglingen i en ung aktris, Johanna Olsen, som just i de dagarna förlovat sig med hans vän Michael Rosing, vilken för sin kärleks skull lämnade universitetet och gick in vid teatern.

Rahbek blev en trägen gäst i det Rosingska hemmet, och hans kärlek till vännens hustru växte dag för dag. De båda makarna voro mycket unga, mycket vackra, begåvade och älskvärda och levde i det lyckligaste äktenskap, i vilket föddes 17 barn. Men intet kunde avkyla ynglingens glödande tillbedjan av husets fru. Tvärtom. Han emotsåg med längtan de årliga barnsångarna, emedan de gävo honom som familjens vän anledning till tåtare och längre visiter än eljest. Under dagens lopp gungade han i sin blåa Wertherfrack, som var tidens mod, de Rosingska plantorna på sitt knä, om natten skrev han kärleksdikter till deras mor och tröstlösa hjärteutgjuter till deras far.

De intressen, som sysselsatte hans vänner, skådespelarparet, blevo nu även Rahbeks, och han slog sig på att studera dramatik. Trots sitt föga tilltalande yttre och sin pipande stämma, drömde han om att få ägna sig åt det på denna tid så illa ansedda teateryrket, något som naturligtvis den myndige fadern på det bestämdaste motsatte sig. Han nöjde sig då med att ingå som aktiv medlem i ett par av de befintliga dramatiska sällskapen och började skriva skådespel, där han lade sina personer de ord i munnen, som han icke vågade säga till den älskade. Fru Rosing var i rak motsats till dåtidens aktriser sedligt ren och oförvitlig, och dessa den dyrkades egenskaper gav Rahbek anledning att förkunna en ny lära: *dygdens* evangelium i konsten. "Älska dygden!" förmanar han i sina skrifter. "Vill du verka till förädling, till förbättring, var dygdig, ty blott då kan du tala med rena läppar." I denna förkunsel var Rahbek långt före sin tids av fransk frivolitet präglade åskådning. Den gällde emellertid för honom icke blott teaterkonsten och dess utövare utan även hans eget författarskap, för vilket "dygden" blev en norm under hela hans liv.

Föga mer än 19 år gammal såg Rahbek ett av sina skådespel — *Den unge Darby* — uppföras på Kungl. teatern. Stycket var en kärlekstragedi i Wertherstilen och fru Rosing spelade den kvinnliga huvudrollen. Vid samma ålder utgav han sin första diktsamling och arbetade på en längre roman. Härtill må läggas, för att fullständiga bilden av denne unge man, att han blev frimurare långt tidigare än stadgarna i själva verket tillåto.

Ehuru en ansedd ämbetsmans son levde han ett fritt bohémeliv. I en småstad, som Köpenhamn den gång var, väckte detta ett betydligt uppseende. Till hans vanor hörde att till de kvällar, då han kom sent hem, slå in en fönsterruta för att icke störa tjänstefolkets nattro. När grannarna hörde klirrandet av glas, brukade de säga: "Nu kommer Rahbek hem!" Det kunde också hända att han, för att hjälpa en och annan vän till nattlogi, lät fönstret stå på glänt, varigenom rutan sparades. Då inträffade ofta nog, att hans breda säng var så upptagen, att ingen plats fanns för honom själv.

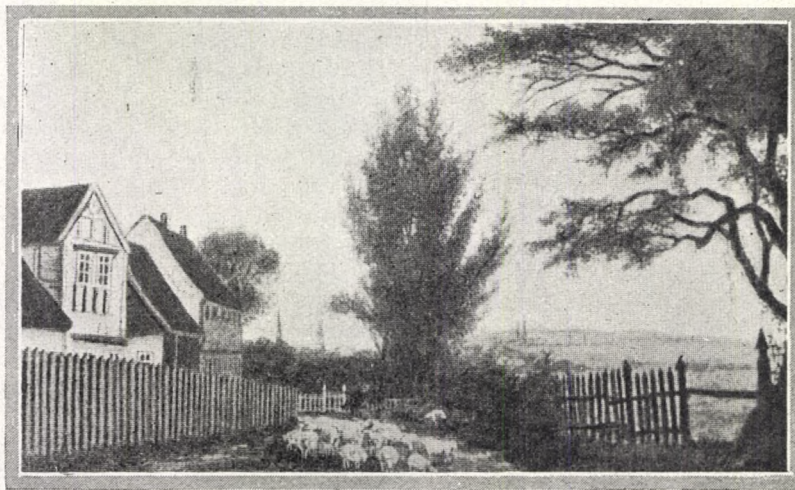
Fadern fann det omsider nödvändigt att avbryta sonens estetiserande liv och sände honom åstad på en utrikes resa. Meningen var, att han vid främmande högskolor skulle fortsätta sina studier. Han vistades också ett helt år vid universitetet i Kiel och drog därpå till Leipzig. Här studerade samtidigt hertigen av Augustenborg. Rahbek vann dennes vänskap, vilket framdeles blev honom till stor nytta. Sedan han lämnat Leipzig, besökte han de städer i Tyskland och Österrike, som vo-

K. L. Rahbek vid 30 år.

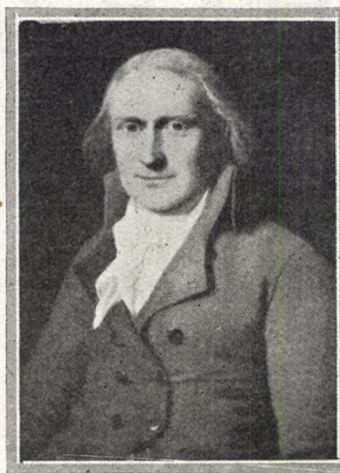
ro bekanta för framstående teatrar och skådespelare, och knöt vänskapsband med en Iffland, Schröder och Beck. Efter en tids vistelse i Paris återvände han hem.

Nu hoppades fadern, att sonens "Sturm und Drang" var lyckligt överståndet, och ville ha honom anställd i tullverket eller annat solitt ämbetsverk. Men han slog ifrån sig med bägge händerna och fortsatte, där han slutat, det vill säga, han skrev och diktade, gjorde barn-

Bakkehuset. Efter en målning av Hejnr. Buntzen.

sängsvisiter hos fru Rosing och blev den ledande kraften i de dramatiska sällskapen. Nu aktades han också värdig att upptagas i de ansedda föreningarna "Drejers Klub" och "Norske Selskab". Särskilt i det sistnämnda, som räknade många ypperliga begåvningar, trivdes Rahbek synnerligen väl, trots de stundom rätt hetsiga strider som utkämpades på grund av att normmännen — som i saknad av eget universitet till 1811 måste studera vid Köpenhamns — gärna ville spela en dominerande roll på alla områden. Han tog också livlig del i tidens politiska fejder. Närmast anslöt han sig till P. A. Heibergs parti, denne Heiberg, i vilken revolutionstidens religiösa, politiska och sociala upplysning samlade sig till en brännande flamma.

P. A. Heiberg. Efter en målning av Jens Juel.

Det var också nu Rahbek framträdde som visdiktare. Som fosterländsk skald var han på sin tid mycket uppburen, och flera av hans patriotiska sånger sjungas ännu i dag. Men ingen har överträffat honom som författare av sällskaps- och dryckesvisor. Som sådan vann han en enastående popularitet. Den ende, som i senare tid kunnat tävla med Rahbek i ymnig produktion, är Carl Ploug. Nästan dagligen hette det från vännernas mun: "Så kommer du då, Rahbek, och har en ny visa med!"

I hela Danmark fanns icke en man, som hade så många vänner och "dubroder" som Rahbek, och det gavs familjer, där han var du med både farfadern, fadern, sonen och sonsonen. Detta naiva vänskapsbehov bibehöll han till sin levnads slut.

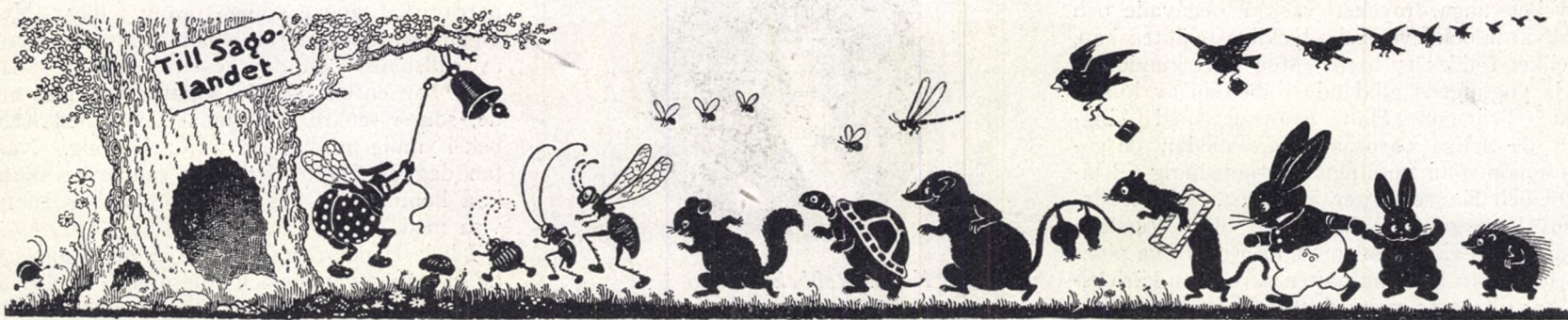
Givet är, att en sådan tillvaro, som Rahbek förde, blev allt utom inbringande. Han måste därför till stor del leva på vigilans. Då en hans långivare sårade honom genom att säga: "Använd dina kunskaper och krafter och företag dig något verkligen inbringande", tog sig Rahbek samman och beslöt att visa, vad han dugde till. Han började nu, efter förebild av den berömda engelska *The Spectator*, att utgiva veckotidningen *Den danske Tilskuer*. Samtidigt drog han sig från de flesta klubbar och sällskaper. Redan tidigare hade Rahbek av sin vän Pram erbjudits medarbetarskap i månadsskriften *Minerva*. Senare övertog han denna ensam och fortsatte med kortare uppehåll bägge tidskrifterna till sin död.

Den danska litteraturhistorien hävdar, att Minervas och Tilskuerens tio à tolv första årgångar utgöra ett verkligt hedersmonument över Knud Lyne Rahbek. Särskilt gäller detta beträffande den sistnämnda. Efter Holberg blev han den, som övade det största inflytandet på dansk prosastil. Bladet erhöi sin egenart såväl genom ämnesvalet som genom behandlingssättet. Här skrevs icke blott om politik, litteratur och dagens "on dit" — här gisslades, vasst men godmodigt tillika, nationens mest framträdande lyten och missförhållanden i föreställningar, moder och seder. Ingen bestämd handling blev framdragen, ingen viss person utpekad, men med kvickhetens och satirens vapen tuktades varje stånd, varje klass av folket.

Tilskueren blev allmänhetens käraste lektyr, och det gavs knappast en läskunnig familj, där man icke höll tidskriften och otåligt väntade varje nytt nummer — precis som förhållandet var, då Dalin 1732—34 utgav *Den Svenska Argus*, vartill också den engelska *Spectator* lämnat förebild. Det ansågs som en utmärkelse att få lämna bidrag till Rahbeks blad, och här gavs rikt tillfälle för dess redaktör att ta sina många unga vänner under armarna och framhjälpa de spirande talangerna. Hans naturs godhet och välvilja förorsakade emellertid, att han med tiden slappnade i sin kritik, både med avseende på vad han själv publicerade och beträffande hans kritiska bedömande av litteraturen i allmänhet, detta till skada för landets litterära ståndpunkt. Både Rahbek och hans publikationer kommo att överleva sig själva. Han hade, som en författare uttrycker det, skördat sitt gräs, medan det ännu var grönt; hans allt för tidiga utveckling kom att hämna sig.

(Forts.)

LUSTRESA TILL SAGOLANDET.

HÄXAN OCH SOLSYSTEMEN. RYSK SAGA.

I ETT KUNGARIKE LÅNGT, LÅNGT BORTA levde en gång en kung och en drottning. De hade en enda son, prins Ivan, som var född stum. När han var tolv år, gick han en dag ut i stallet till sin käre stallknekt. Denne stallknekt brukade alltid berätta sagor för honom, och nu gick prins Ivan för att höra roliga sagor av honom, men han fick aldrig höra nog.

— Prins Ivan, — sade stallknekten, din mor kommer snart att föda en dotter, som blir din syster. Hon blir en farlig häxa, som kommer att äta upp både din far och din mor och alla människor. Hör därför på vad jag säger: bed din far att få den bästa hästen liksom om du ville ut och rida och far dit näsan pekar, om du vill undgå olycka.

Prins Ivan skyndade till fadern och talade för första gången sedan sin födelse. Kungen blev så glad över detta, att han icke frågade varför sonen behövde en god häst utan befallde att den bästa hästen i hans stallar genast skulle sadlas åt prinsen. Prins Ivan satte sig upp och red dit näsan pekade. Han red länge, länge. Så kom han fram till två gamla sömmerskor och bad att de skulle låta honom sy hos dem. Gummorna sade:

— Vi skulle gärna behålla dig, prins Ivan, men vi ha ännu litet kvar att sy. Vi skola nu bryta av en kista synål och sy upp en kista tråd — och så kommer strax döden!

Prins Ivan brast i gråt och red vidare. Han red länge, länge. Så kom han fram till jätten Ekbyrtare och bad:

— Låt mig stanna hos dig!

— Jag skulle gärna låta dig stanna, prins Ivan, men jag har inte långt kvar att leva. När jag ryckt upp alla dessa ekar med rötterna — så kommer döden och tar mig!

Prinsen grät häftigare än förut och red allt längre och längre. Så kom han fram till jätten Bergvältare och bad att få komma till honom men fick till svar:

— Jag skulle gärna ta dig, prins Ivan, men jag har själv inte långt kvar: som du ser måste jag välta berg. När jag blir färdig med de här sista, så kommer döden och tar mig.

Prins Ivan fällde bittra tårar och red ännu längre bort. Han red länge, länge, till sist kom han fram till Solens syster. Hon tog honom till sig, gav honom mat och dryck, och vårdade honom som om han varit hennes egen son. Prinsen hade det gott och bra, men ändå kände han sig alltid sorgsen till mods: han ville veta, vad som hände där hemma. Ibland brukade han stiga upp på ett högt berg och betrakta sitt slott, och då såg han att allt var uppått, det fanns endast murarna kvar. Då suckade han och grät. En gång när han sett på slottet och gråtit, frågade Solsystemen:

— Varför har du så förgråtna ögon i dag, prins Ivan?

Då sade han:

— Vinden blåste mig rätt i ögonen.

Detsamma hände ännu en gång. Då förbjöd solsystemen vinden att blåsa. Men när prins Ivan kom hem för tredje gången med förgråtna ögon, så var det ingen annan råd än att bekänna allt. Och då

bad han Solsystemen att hon skulle låta honom fara hem och se hur det stod till där hemma. Hon ville ej släppa honom, men han tiggde och bad. Till sist, när han bett både länge och väl, lät hon honom få sin vilja fram och gav honom med på vägen en kam och en borste och två ungdomsåpplen, som voro så beskaffade, att om en människa åt av dem blev hon ung, hur gammal hon än var. Så kom prins Ivan fram till Bergvältaren, som nu bara hade ett berg kvar att välta. Då tog han sin borste och kastade den på öppna fältet. Det är inte gott att veta, var de kommo ifrån, men plötsligt växte det upp ur jorden höga, höga berg, vars toppar stötte emot himlen, och de voro så oräkneliga, att man aldrig sett något liknande. Då blev Bergvältare glad och tog muntert itu med arbetet.

När prins Ivan ridit långt och länge, kom han fram till Ekbyrtare och denne hade nu bara tre ekar kvar. Då tog han kammen och kastade den på öppna fältet. Var de kommo ifrån, är ej gott att veta, men plötsligt växte det upp ur marken täta, susande ekskogar, där det ena trädet var tjockare än det andra. Ekbyrtare blev glad, tackade

ANNA-GRETAS PROBLEM.

ANNA-GRETA ÄR FYNDIG OCH KNEPIG på alla sätt och vis. Hon kan konstera av alla slag, alla gåtor som finnas vet hon svar på och det bästa av allt — hon kan själv fundera ut och "sätta ihop" gåtor och små problem.

Härom kvällen sutto Anna-Greta och hennes syster Elsa vid kvällslampan och hade just lagt bort läxböckerna, då Elsa frågade om Anna-Greta inte hade någon ny gåta. Jo, då, svarade Anna-Greta och tog genast en sax, klippte till sex fyrkanter av papper, ritade bokstäver på dem och lade dem i viss ordning på bordet. Den lagda bokstavsraden såg ut så här:

W H A R Z E

Så frågade hon Elsa om hon kunde flytta om fyrkanterna på så sätt, att bokstäverna bildade namnet på en pojke, de båda kände. Det kunde inte Elsa. I vilken ordning hon än lade dem fick hon inte namnet på någon bekant pojke, ja, hon fick inte något pojknamn alls.

Anna-Greta måste då visa hur det skulle läggas. Fyrkanten med Z skulle vändas, så det blev ett N, och fyrkanten med W skulle vändas till M. Då gick det lätt att lägga namnet. Så här:

H E R M A N

prinsen och började rycka upp de hundraåriga ekarna. När prins Ivan ridit länge och väl, kom han till de gamla gummorna och gav dem var sitt äpple. De åto upp dem och blevo genast unga och skänkte honom en duk. Och när han viftade med denna duk, bildades det en stor sjö bakom honom. Så kom prins Ivan hem. Systemen sprang ut och hälsade på honom och sade med honungssöt stämma:

— Sätt dig, bror lilla, och spela litet på harpan, så skall jag gå och laga i ordning middagen.

Prinsen satte sig och lät fingrarna löpa över strängarna. Då kom en liten råttan ut ur ett hål och sade med mänsklig stämma:

— Spring fort, prins, och rädda dig undan! Din syster har gått ut för att vässa tänderna.

Prins Ivan gick ut ur kammaren, steg till häst och red tillbaka. Men rättan hoppade över strängarna, harpan klingade och systemen märkte icke att brodern var borta. När hon vässat tänderna, rusade hon ut i kammaren, men se — där fanns inte en levande själ, bara rättan, som smög in i sitt hål. Då blev häxan så ursinnig, att hon skar tänder och gav sig ut att förfölja brodern. När prins Ivan fick höra bullret, vände han sig om och fick se, att systemen nästan var i fatt honom. Då viftade han med duken och då bildades där en djup sjö bakom honom. Medan häxan sam över sjön, red prins Ivan vidare. Hon sprang allt hastigare och nu var hon helt nära... Men Ekbyrtare anade, att prinsen flydde för sin syster och började rycka upp ekar och kasta på vägen. Han travade upp en hel hög så att häxan icke kunde komma fram. Då började hon bana väg för sig, hon gnagde och gnagde och kämpade sig fram, men prins Ivan var redan långt borta. Hon skyndade efter honom, jagade och jagade — ännu en liten stund och det hade varit omöjligt att undgå henne. Men då fick Bergvältare syn på häxan, grep sitt högsta berg och ställde det mitt på vägen och på detta berg ställde han ett annat. Nu måste häxan kravla och krypa, och prins Ivan red och red och var redan långt borta. Så kom häxan över berget och började åter förfölja brodern... När hon fick se honom, ropade hon:

— Nu kan du inte komma undan mig!

Och nu var hon nära, nu hann hon ifatt honom! I samma ögonblick kom prins Ivan galopperande fram till Solsystemens slott och ropade:

— Sol, Sol! öppna ditt fönster!

Solsystemen öppnade fönstret och prinsen hoppade in med sin häst. Men häxan bad att hon skulle få broderns huvud. Solsystemen hörde icke på henne och gav henne icke hans huvud. Då sade häxan:

— Sätt mig och prins Ivan på en väg, få vi se vem som väger tyngst! Om jag är tyngre, så åter jag upp honom, men om han är tyngre, får han slå ihjäl mig! — Så gjorde de. Först satte sig prins Ivan på vägen, och sedan kröp häxan upp. Så snart hon satte foten på vägen, for prins Ivan upp med en sådan fart, att han hamnade rätt i himlen, i solsystemens slott, men den onda häxan stannade på jorden.

GAMLE "PATRON PÅ ALTUNA" DÖD.

EN GODSÄGARE AV GAMLA stammen var Axel Harald Wallenstjerna, som nyligen avlidit på sin älskade fädernegård, Altuna i Uppland. Både "patron" och den stämningfulla gården, som varit i familjen Wallenstjernas ägo sedan 1700-talet, träder livligt inför läsarens ögon i nedanstående lilla skildring.

"Patron" är död!

Hans blomsterhöjda kista har vid klockors vemodsfyllda klang av underhavande nedsänkts i samma grav, där föräldrar och farföräldrar vila, vid foten av den gamla landskyrka, som sett dem alla leva och jordas.

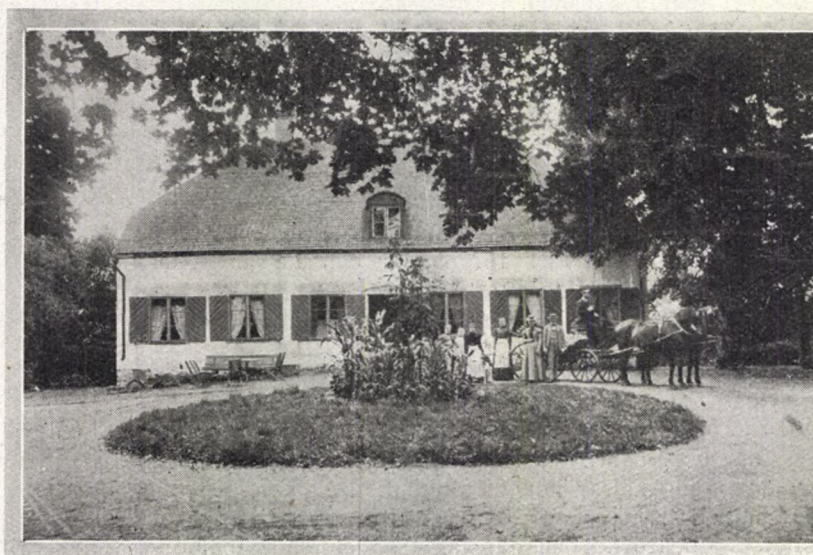
Den gamla gården har sorg.

Gården med dess vördnadsbjudande lönnar och knotiga fruktträd, gården med allt vad därtill hörer av människor och djur, åkrar, skog och ångar, var "Patrons" stora kärlek. För den arbetade han, på den tänkte han ständigt, ängslades över den i onda tider, gladdes över dess framgångar under goda år.

Ålderdomlig är den. År 1808(!) genomgick huvudbyggnaden en grundlig reparation, och sedan den tiden ha flera generationers ungdom dansat på dess golytor och svärmat i den nu halvt igenvuxna trädgården.

Hon som lät reparera gården var "Patrons" farmors fars kusin, den myndiga friherrinnan D.

"Patron" föddes på Altuna i Uppland i mitten av förra århundradet

Altuna.

Altunapatronen och hans favorithäst.

och har med undantag av några skolår i Uppsala tillbragt hela sitt liv på sin fädernegård.

Att från kl. 4 à 5 om morgonen göra rundturer i stall och ladugård, efterse arbetet på åker och ång, försäkra sig om att hästar, kor och kalvar hade det bra, var för honom det viktigaste av allt. Att rätt bruka, sätta in alla sina krafter på vårdandet av den torva av vår svenska jord han fått i arv av sina fäder, det var för "Patron" tillvarons lycka och mening och humor dess bästa krydda.

Ännu dagen före sin död, fastän han då var mycket sjuk och svag, tänkte han för och ordnade om sitt hus.

Och nu är han borta!

I den nyssnämnda gamla gården är det så, att när någon av familjemedlemmarna håller på att dö, inträffar alltid något säreget, som bebådar, vad komma skall. Upprepade knackningar på en viss fönsterruta i "kabinettet" till höger om salen brukar vara ett säkert dödsbud.

Men innan "Patron" dog, föll "gården" — d. v. s. ett fotografi av densamma — ner från sin spik på väggen i "Patrons" rum!

Vem skulle kunna tvivla på, att den kära gamla gården på detta sätt tillkännagav sin trofasta samhörighet med sin bäste vän, med honom, som "älskat stenarne, som älskat marken?" — — —

A. L.

Vem kan hitta

FLICKOR OCH POJKAR BRUKA ofta vara duktiga i att hitta på gåtor. T. ex. en sådan som denna: Jag är dig närmare än hand och fot och ändå kan du ej se mig. Utan mig fanns du ej. Vem är jag då? — Luften. Om nu någon av Iduns unga läsare vet någon ny och bra gåta, så skriv upp den jämte lösning, lägg den i ett kuvert

på en bra gåta?

med utanskrift "Barnens gåttävling", Iduns Redaktion, Stockholm, och stoppa det bums i brevlådan. För den bästa gåtan betala vi ett pris av fem kronor. Men börja att fundera strax, ty alla gåtor måste vara lämnade före 15 april, och kom ihåg att gåtan bör vara både svårlost och rolig!

KRÅKAN OCH KRÄFTAN. EN LITEN DJURFABEL.

EN KRÅKA FLÖG ÖVER EN SJÖSTRAND. Då fick hon se en kräfta krypa därnere — vips, högg hon den och flög vidare. Sedan flögo de vidare över sjön. Kräftan insåg att hon var förlorad och grubblade bara på vad hon skulle säga för att få kråkan att öppna näbbet. Så började

hon: "Hör du, kråka du! Jag kände din pappa och din mamma — det var snälla fåglar!" — Um, um! svarade kråkan utan att öppna näbbet. "Och dina syskon kände jag också — det var hyggliga fåglar!" — Um, um! muttrade kråkan. — "Och ändå voro de inte på långt när så trevliga som du!"

Nu förstod kräftan, att det var ute med henne. "Vet du, kråka, jag kände din farfar, en gång kom han ner till sjön för att dricka vatten. Då ville jag nypa av honom huvudet med min klo..." Usch en sån bov! skrek kråkan med full hals och tappade kräftan i sjön.

Den gode vännen.

Av ABDON FURUHAGE.

TYSTNADEN OCH JAG ÄRO MYCKET goda vänner. Han brukar komma till mig ibland och jag hälsar honom alltid med glädje. Ingen är så uppriktig, så ädel och god som han.

Han talar inte illa om någon, han smickrar aldrig, men han ser rätt igenom mig och därför brukar jag på skämt kalla honom för "Andens röntgenstråle".

Han kan sitta långa stunder hos mig och vi kunna i ro tala med varandra, utan att vi behöva frukta att bli missförstådda. Vi ha med åren blivit de bästa vänner och skulle han övergiva mig skulle det bli mycket svårt.

Livet blir så kristallklart, så skimrande när han kommer. När han är borta är det som grummel — liksom vid en havsvik där vågorna rört upp slam och gyttja. Men så när han kommer lugna vågorna och slammets sjunker till botten och man ser de stilla stjärnorna spegla sig i djupet.

Och då tycker man att det är deras strålar som lysa igenom en — de strila inte endast in i ögonen, de strila också in i hjärtat och hjärnan, liksom för att mysa och se vad som finnes där. Och när man ser upp märker man att Tystnaden sitter vid sidan.

Jag bär en vördnadsfull respekt för honom. Han är äldre än själva världen, ty den föddes ur hans sköte. Jag tror till och med att han är äldre än själva Gud.

Men så är han också mycket vis. Sannerligen att det finnes någon mera vis än Tystnaden. Kanske att hans broder Döden är visare, men honom känner jag inte så väl som hans äldre broder.

En gång måste jag dock lära känna även Döden och jag hoppas att han är lika vis som Tystnaden.

De äro dock varandra så olika, som bröder ofta bruka vara. Medan Döden är sträng och bister, obeveklig och ibland hård, så är Tystnaden mild och försonande.

Dödens ögon äro höljda i ett dunkel, där man inte kan blicka in, men Tystnadens äro som en djup, evig källa, där stilla ljus alltid spegla sig.

Döden höljer sig i en svart, ogenomtränglig kappa, men Tystnaden bär en blå genomskinlig mantel, som han om natten breder ut över jorden för att sova på.

Döden sover aldrig. Han följer människorna som en skugga och vakar hos dem om natten. Jag förundrar mig ej över att de frukta honom. Han river av dem all deras

fåfänga, allt deras glitter som de höljt sig i och sådana de innerst äro måste de träda fram inför honom. Däri liknar han sin broder Tystnaden.

Därför frukta människorna även honom. De förstå inte att han är deras gode vän, att om de lära känna Tystnaden lära de även känna sig själva.

Han är den gode vännen, som vill göra deras själar mogna, men de fly honom, ty inför hans blick blir så mycket som de hålla kärt förgängligt. Människorna äro så rädda att mista det förgängliga och därför gå de miste om det oförgängliga.

En gång fruktade jag också för hans närhet, men då visste jag ännu icke vem han var och vad han ville mig. Men han tvingade mig att lyssna till hans röst och till sist förstod jag att han ville mig väl.

Nu äro vi, som jag sagt, goda vänner och jag hälsar honom alltid med glädje. En afton, när han kom till mig, var han mycket bedrövad och när jag sporde honom om orsaken svarade han:

Det finnes snart ingen plats för mig på jorden och ändå älskar jag människorna och vill deras bästa. Snart måste jag ge mig upp i de stora rymderna och ändå har jag räknat jorden som mitt hem. Sannerligen, utan människorna blir jag hemlös, liksom de bli hemlösa utan mig.

Jag försökte att trösta honom med att människorna en gång skola lära sig att uppskatta och älska honom, därför att han lär dem att finna sig själva och utan att de göra det kunna de ej finna det oförgängliga.

*

Nu sitter jag och väntar att han skall komma. Men de jäkta och bullra tills de falla ihop i en djup slummer och längta ej efter Tystnaden, som vill uppenbara livets storhet för dem.

Vågorna lugna. Grunlet sjunker till botten. Livet lyser mot mig kristallklart och rent.

Stilla, mitt hjärta. Du skall hålla gudstjänst med dig själv och med all världen.

Och i djupet där det eviga ljuset speglar sig lyser den enda frågan: *Vad är du?*

Är du en husmoder så sköt ditt hus ordentligt utan slarv och efterlätenhet, dansa icke bort din bestämmelse i livet; ty det händer dig att föraktet slutligen blir den enda som bjuder opp dig, och då går du ömfotad ur dansen.

TEGNÉR.

IDUNS FÖLJETONG.

Lucia.

Av MATILDE SERAO.

Översättning av Ernst Lundquist.

(Forts. fr. n:r 8.)

"JAG SKALL GÅ IN OCH BYTA OM kläder. Men jag fryser inte, jag har gått mig varm. Är allting i ordning?"

"Ja."

"Och middagen? Jag är hungrig som en varg."

"Middagen är färdig."

"Makaroni, vad?"

"Makaronipaj."

"Hurra!" ropade han och kastade hatten i luften. Du är en riktig guld-Nini."

Och han tog henne åter i sina armar som ett litet klädbylte.

"Du väter alldeles ner mig", sade hon halvhögt, dock utan att dra sig undan.

"Du har rätt, jag är ett odjur! Din vackra vita klänning! En sådan ohyfsad tölj jag är!"

Han torkade och slätade henne försiktigt med sina händer. Han tog upp sin näsduk och föll på knä för att torka hennes kjol, hon opponerade sig, sade, att det inte gjorde något och att hon inte villa att han skulle trötta ut sig.

"Jo, jo, jag är så klumpig", envisades han.

Då han hade slutat, vred han och vände på henne som en docka.

"Nu är du torr, Nini. Så skönt det doftar om dig! Är det kragen eller är det din hals? Nu går jag och klär mig. Gå du och se efter hur det står till med makaronipaj."

Hon gick, men kom genast tillbaka och ställde sig vid dörren för att lyssna, om han skulle ropa på henne. Han gick av och an i sängkammaren, pustade av belåtenhet, slängde de våta stövlarna mot väggen, stampade som en häst och gnolade; han letade efter sina saker och sjöng på en vismelodi:

"Var ä' mina strumpor... strumpor... här. Men var har jag remmen... var har jag remmen... som jag spänner om livet... om livet. Här är remmen. Finns här någon halsduk?"

Så blev det tyst.

"Hittar du inte halsduken, Andrea? Skall jag komma?" frågade hon blygt.

"Jaså, är du där? Här är halsduken. Nu är jag färdig. Säg till Checchina, att hon tar bort de här våta kläderna, medan vi äta middag."

Han kom ut, alldeles röd i ansiktet, så hade han gnidit sig. I hemdräkt såg han nästan

Professor Seved Ribbings jordafärd i Lund. Otto Ohm foto.

Blåmärken — stock-

STOCKHOLM HAR levat i Carpentierfeber flera dar, mödrar ha riskerat sina barns liv i folkträngseln för att de skulle få se "nationalhjälden" på riktigt nära håll, och man betalade gladeligen 75 kronor för att få se monsieur Carpentier smocka några kolleger inom skräet. Kunglighet och corps diplomatique, juvelsmyckade damer och finansmän, ja representanter för konst, teater och litteratur beundrade boxarens vänstersving och uppercuts, och sportredaktörerna blevo lyriska av förtjusning. De skrevo dityramber till "vänstra handens mulliga, rent av feta insida" och talade om "de många känsliga små pojksjä-

Boxaren Carpentier och hans fru.

ännu längre och grövre ut; hans lejonhuvad med sin rödgula, lockiga man, sin hoptryckta panna, sina blå ögon och sina buskiga blonda mustacher satt energiskt på den tjocka vita tjurhalsen. Han bar en mjuk vit silkesduk knuten om halsen i stället för krage, ty sådana kvävde honom, tyckte han. Den mörkblå klädeskavajen knakade i sömmarna på hans breda axlar, och den fina linneskjortan पोste ut över hans välvda bröst. Hela hans gestalt bar en prägel av översvallande kraft, men att han var ytterst noga med sitt yttre, det syntes på hårets eleganta snitt, de välvårdade och blankfilade naglarna och en viss förnäm nonchalans i hans sätt, som hindrade honom från att förefalla tafatt och klumpig.

"Nå, Caterina, få vi någon mat i dag?"

"Den står på bordet."

Matsalen såg helt festlig ut med sina tända kandelabrar, sin bländvita duk och sitt blixtrande bordsilver. Mitt på bordet stod en uppsats med frukt, druvor, päron, höstens blonda barn. Genom de stängda fönsterluckorna hörde man endast ett svagt smattrande av regnet. Det starka ljuskenet belyste två stora ekskåp med glasdörrar, bakom vilka porslins- och glasservisererna stodo uppradade; det belyste väggarnas hautreliefer i trä, stilleben, föreställande fåglar, fisk, frukt. Det vilade en prägel av ordning och stillhet över hela rummet. Makaronipajen med sin söta, gulbruna skorpa stod och ångade. Andrea åt mycket och utan att säga något; han tog tre gånger av pajen. Då Caterina, som också hade ätit med en ung, frisk

kvinnas goda aptit, hade slutat, satt hon och såg på, huru han åt och smålog litet, med hakan stödd mot handen.

"Åh, vad den här pajen är god. Säg till köksan, Caterina, att hon ger oss den ofta."

"Jag skall skriva det i hennes hushållsbok. Vill du ha mera?"

"Nej, tack. Du kan gärna ringa. Har det regnat hela dagen här?"

"Ja, det började i natt."

"Så var det i Santamaria också. Vet du, jag har varit nere hos Mazzonis på vår utgård Torone."

"Låg du där i natt?"

"Ja. En bra säng; grova, men rena lakan. Men du må tro, att jag var ursinnig över vädret. Tag för dig litet stek, Nini. Det kan inte komma i fråga att gå på jakt mera. Har någon varit här?"

"Peppe Guardino, arrendatorn från Nola. Han vill ha nedsättning i arrendet."

"Han har fått avprutat tre gånger. Han är en supare och en slagskämpe. Han får betala."

"Han säger, att han inte har några pengar."

"Har han inte, har han inte!" utbrast Andrea häftigt. "Då kör jag bort honom."

Hon betraktade honom oavvänt, men småleende. Andrea sänkte rösten.

"Jag vet inte, varför jag blir het", mumlade han. "Ursäkta mig, Nini. Det förargar mig, när de komma och plåga dig med sådana odrägliga saker. Vad sade du till honom?"

"Att jag skulle tala med dig, att vi skulle tänka på saken. Ge mig litet vin. Det är sant, Giovanni har också varit här; han har slagit upp de tre faten. Vinet artar sig bra, säger han."

"Jag skall gå dit ner i morgon. När den viktiga historien är utagerad, om en vecka, fara vi till Napoli. Är du otålig? Varför äter du inte höns? De ä' ypperliga, det kan jag försäkra dig."

"Var upriktig: det är du, som vill ha mera?"

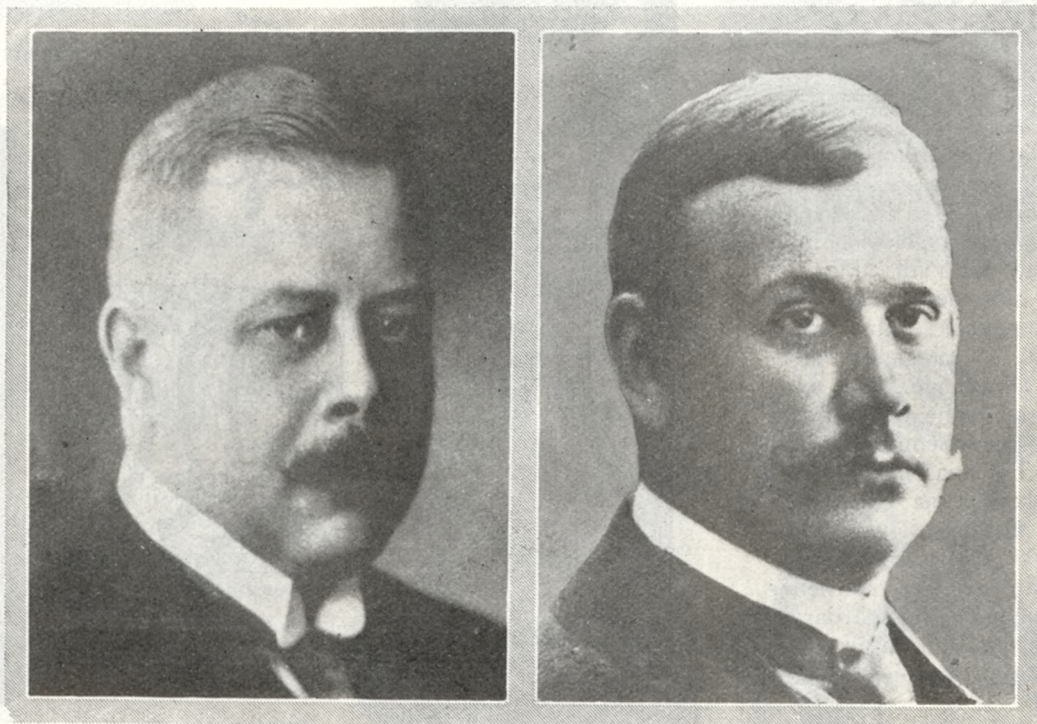
"Jag skäms, men jag kan inte neka för det. Du vill således till Napoli?"

"Än du då?"

"Jag också. Här blir ingen jakt av vidare. Grannarne äro tråkiga. Och där nere vänta de på oss. Det är sant, säg till Checchina, att i fickan på min jaktrock ligger ett brev till dig, som jag tog ut på posten i Caserta."

"Från vem kan det vara?" sade hon och reste sig upp.

(Forts.)

Den nya regeringens nya: Statsminister: G. von Sydow. Finansminister: K. J. Beskow.

ETT SVENSKT KONSTNÄRSHEM I FLORENS.

Villa del Turco, konstnärsfamiljen Elmqvists bostad utanför Florens.

Konstnären Hugo Elmqvist.

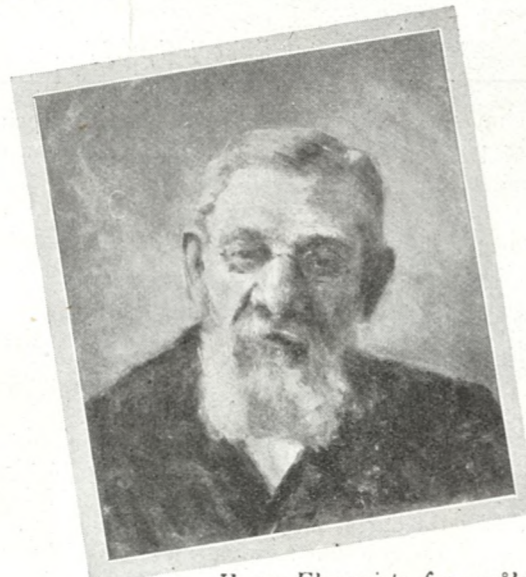
Fru Erna Wichmann-Elmqvist i sin studio.

Det gamla kapellet i den Elmqvistska trädgården.

Flickporträtt, Idina vid 10 år, målat av Erna Wichmann-Elmqvist.

Hugo Elmqvists far, målad av Erna Wichmann-Elmqvist.

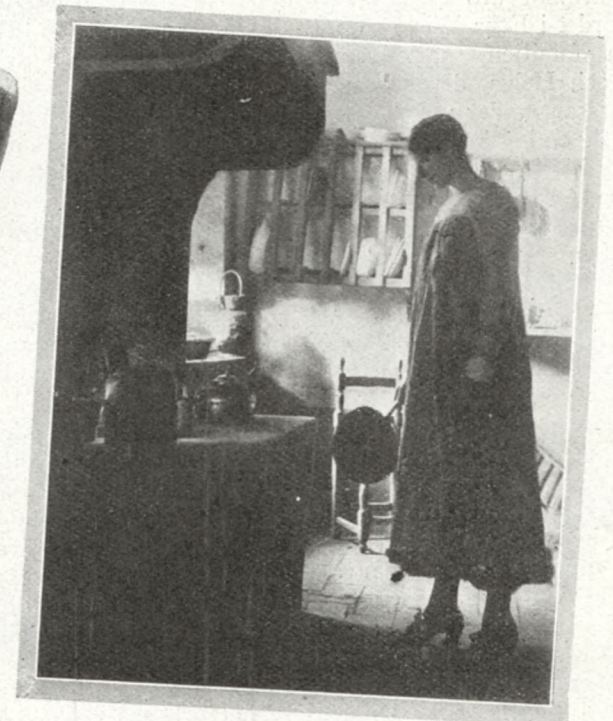
Unge Orvar vid den romerska bunnan.

Husets döttrar, Helga och Idina, två karaktäristiska representanter för syd och nord.

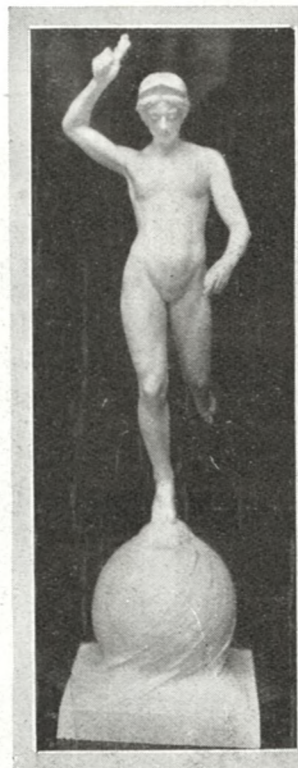
»Iris Fiorentina» av Hugo Elmqvist.

Yngsta dottern i köket.

LORENS. — STADEN DÄR Dante diktade sin odödliga Commedia, där Giotto, Bramante och Orcagna reste sig eviga minnesmärken i svart och rosig marmor, Michelangelos och Mediceernas underbara stad har i alla tider varit vallfartsorten för alla dem som älska konst och diktning. Arnos gula vatten har Shelley besjungit i klingande strofer, på dessa trånga, slingrande gator med det brokiga folklivet har Goethe vandrat, här kände sig Dostojevski mer hemma än någonstädes i Europa, ty Toscanas bönder minde honom livligt om hans egna godmodiga ryska musiker — all världens konstnärssandar ha med magisk makt dragits till Firenze, "blommornas stad", där konstens eterner efterträtt de ursprungliga rosengårdarna. Det berättas om mer än en Italiafarare, som kommit för att på genomresa se Giottos cam-

Brandfacklan av Hugo Elmquist.

En prinsessas exlibris av Idina Elmqvist.

Natten av Helga Elmqvist.

Silhuett av Idina Elmqvist.

Alla fotos tagna av Dori von Dewitz, Firenze.

panil och Rafaels madonnor, att han stannade i tjuguar i denna stad, tjugad av dess förnäma atmosfär och dess invånarens gentilezza, och aldrig ens kom utanför Porta Romana, den södra porten, som leder mot Rom.

Jag vet inte om det var som flyktig gäst vår berömda skulptör Hugo Elmqvist först beträdde Firenzes mark — i alla fall blev den staden hans hem under nära två decennier, och det är här de flesta av hans verk sett dagens ljus. Snickarsonen från Karlshamn, som började sin bana med att sätta upp gipsornament på Stockholms husen, och vilken som fordom renässansmänniskorna icke skytt någon möda vid sitt konstnärliga skapande, lyckades här i Florens uppfinna den gjutningsteknik, som gjort hans namn världsberömt. Här har han byggt sina ugnar, ensam utan hjälp, här kan han gå och passa dem sextio timmar i sträck, då ett stort verk skall formas i den ädla bronzen.

Sedan två år tillbaka bor Hugo Elmqvist med sin familj i ett gammalt lanthus en stunds spårvagnsfärd utanför Florens. Från den lilla byn Ponte a Ema, där tvätterskorna på italienskt vis ligga på knä och gnugga sina kläder i floden, stiger vägen genom vinplanteringarna upp mot "Nötternas kulle", Poggio alla Noce, på vars krön Villa del Turco är belägen. En dunk med bronsportklappen, och dörren öppnas av husets fru, målarrinnan Erna Wichmann-Elmqvist, som hälsar oss med tysk brytning men med äkta svensk gästfrihet.

"Min man kommer strax, han är grovarbetare just nu och lagar *la vasca*." Bassängen i trädgården, som tar mot regnvattnet och där både ankorna och barnen gärna ta ett dopp under sommaren, har gått sönder, och i detta hus gör man allting själv, ty arbetare och tjänarinnor äro ej lätta att uppdriva. Vid tebordet i Erna Wichmanns studio är den övriga familjen snart samlad: döttrarna Idina och Helga, den 11-åriga Orvar och Olaf Olafsson, under vilket ceremoniösa namn döljer sig en bortkelad svart tax. Efter ett ögonblick hörs ett häftigt larm och ännu en familjemedlem gör sin entré: en frodig anka vaggar snatrande in och kör energiskt bort Olaf Olafsson från den bekväma kudden framför olivträdsbrasan. "Grossmännchen" tycker också om familjeliv. . .

Under tiden berättar fru Elmqvist om sin man och hans sega, fanatiska konstnärskamp, som väl krönt med ära men ej bragt honom materiell vinning. Kriget stäckte här såväl som på tusende håll gyllene planer, och den stora uppfinningen är ännu ej såld. Varsamt griper hon en liten bronsvas — en scarabé som kryper bland murgrönsrankor. Den har den fina patina, som man eljes blott beundrat hos de kinesiska och egyptiska bronserna och dess värde räknas i fyrsiffriga tal.

Så kommer konstnären själv, i grov sportdräkt med benlindor, han har ännu mycket kvar av den svenska bondens seghet och envishet, som ett svårt och mödosamt liv ytterligare accentuerat. Han förstår sig ej på reklam och talar ogärna om sig själv. Det är hans hustru som är den förmedlande länken mellan hans skygga konstnärstemperament och livets praktiska realiteter. Efter sin välbekanta serie ur ett människoliv — alltifrån Gryningen i Nationalmuseum och gossen som upp-täcker stortån, förbi ungmöggestalten Aningen, Eva m. fl. fram till den stapplande ålderdomen — har han nyligen avslutat en skulptur, kallad Brandfacklan: Diplomaten, som trampar på ett krigarhuvud, kastar den tändande facklan. Och för närvarande arbetar han på ett nytt verk med motiv från barnets värld: Hoppa kråka.

Liksom fru Elmqvist gärna beundrande talar om sin man, är hon också en öm och ni-

tisk förespråkare för sina döttrar, som också ärvt konstnärdriften. Idina, en äkta syd-ländska med det svarta, kortklippta håret — hon är också född i Fiesole strax utanför Florens — har ägnat sig åt dekorativ konst: hon klipper silhuetter, som röjer en livlig fantasi och en vacker talang. Gör *ex-libris* — den här avbildade tillhör prinsessan Marie zur Lippe — modebilder, batik och läckra bokband, som hon gärna vill sälja även i Sverige. Hon har studerat konsthantverk i Tyskland och Schweiz och drömmer redan om en utställning i Florens.

Helga, den yngsta systemen som har blonda flåtor och vars äktsvenska typ nästan skvallrar om att hennes vagga stod i Stockholmstrakten, har ännu inte riktigt växt från sagorna. När hon får en sax i handen klipper den helst tomtar och troll men ibland också romerska motiv. Och uppe i tornkammaren, där man har en strålande utsikt över Chiantidistriktets vinodlingar och Vallombrosas snöiga sluttningar, finns jämte den sista dockservisen några barnsliga fresker, som hon målat för några år sedan med färger, vilka hon själv rört ut med mjöl och vatten. Där äro tomtar och gröttfat men också Circe och svinen!

Men systrarna, som äro ungdomligt glada åt en danskväll med Florens ståtliga office-rare eller ett five o'clock på en pasticceria, förstå också att hantera *ventulan*, den lilla runda halmflåkten, med vilken man får träkolen att brinna på den italienska spisen, när man skall koka *spaghetti* eller en *risotto alla milanese*. Den italienska husligheten spänner i vissa fall över andra områden än den svenska. "Det är rätt besvärligt att hålla vindruvskammaren i ordning", berättar signorina Idina, "och man förstör händerna gräsligt."

För alla omsorger om man och barn hinner fru Elmqvist numera sällan slå sig till ro vid sitt staffli som på vår bild. Hon är ju eljest en känd blomstermålare, som på många utställningar i Tyskland och Sverige, fått lovord för sitt luftiga manér och sin fina färgskala. Men även porträtt och genrebilder, däribland ett vackert pastellporträtt i rött av dottern Idina, pryder ateljéväggen. Och det var som stipendiat i Paris som den unga professorsdottern Wichmann från Hamburg gjorde kollegan Elmqvists bekantskap.

"Nå, vilken konstgenre ägnar herr Orvar sig åt?" frågar jag till sist.

"Åh, litet av varje", svarar hans mamma allvarsamt. Han gör linoleumtryck och klipper en smula. Men just nu är det inte konsten, som är det viktigaste. Han håller på att göra en fotografiapparat och så snidar han bokstäver till ett tryckeri. 30 A-n och 30 B äro redan färdiga. . .

"Har du gjort dom här också?" säger i beundrande ton min lilla dotter, som vill hjälpa till med intervjun, och hon pekar på ett par terracottapytsar på en byrå.

"Ja", säger unge Gutenberg föraktfullt med en ryckning på näsan, "men dom är misslyckade."

Se, så talar den självkritiske, framåtsträvande konstnären!

Florens i februari.

ELLEN RYDELIUS.

Det är icke sant, att havet är trolöst, ty det har aldrig lovat något: utan anspråk, utan förpliktelse, fritt, rent och oförfalskat klappar det stora hjärtat — det sista som är friskt i denna sjuka värld.

ALEXANDER L. KIELLAND.

FEBRUARI 1920.

INNEHÅLL: *Bananer*. — *Barnens påskafton*. — *Vad Iduns läsarinna vilja veta*.

BANANER.

VAD POTATISEN ÄR FÖR DE KALLTEMPERERADE ländernas befolkning, är bananen för människorna i tropiska och subtropiska trakter. Om en av de i tropikerna så vanliga cyklonartade stormarna ödelägger bananplanteringarna, står hungersnöd för dörren. Men även för oss i kallare trakter boende är ock *borde* ännu mera bananen vara av stor vikt, dels därför, att få frukter äro av skilda raser så omtyckta som denna, och dels därför, att bananen är den enda av alla tropiska frukter, som lämpar sig för masstransport i färskt tillstånd. Kommer så till, att den har högt näringsvärde, rik avkastning och fin smak, så är ju dess meritlista synnerligen värdefull, och kommande tider kanske besanna en författares profeterande om bananen, som framtidens masseleverantör av människoföda.

De odlade bananerna med sina många varieteter hänföres till två arter: *fruktbananen* och *mjölbananen*. Bägge äro 4—8 meter höga örter med breda, kraftiga blad och klaseliknande fruktsamlingar med 100—200 frukter och med en vikt från 8 till 13 kg. Ursprungslandet är sydöstra Asien, där banankulturen säkerligen är mycket gammal. Numera är odlingen oerhört viktig i alla regnrika, tropiska trakter. För oss äro Kanarieöarna och Västindien de viktigaste produktionsorterna.

Hos oss förekommer endast *fruktbananen*, den har stor betydelse som födoämne och kan som sådant jämföras med potatisen i näringsvärde (19—22 proc. kolhydrater). I den mogna bananen finnes kolhydraterna huvudsakligen som socker, stärkelse däremot i obetydlig mängd. Detta gör, att den utan någon som helst olägenhet kan förtäras rå, och man kan få förena det nyttiga med det nöjsamma, då ju smaken är synnerligen fin och aromatisk. Den ringa cellulosa-mängden och frånvaron av garvämnen bidrar även till lättmältheten, och gör bananen till en lämplig föda för både friska och sjuka. (*Mjölbananen* är betydligt större, och stärkelse finnes här i riklig mängd (det senare gäller även fruktbananen i omoget tillstånd). Den måste därför alltid tillagas på ett eller annat sätt. Denna bananart importerar ej till oss, men önskligt vore, att vi i en ej allt för långt avlägsen framtid hade tillgång till denna fina och lättsmälta stärkelse, antingen i form av "bananfikon" (torkade mjölbananer) eller bananmjöl.

Förutsättningen för att bananen hos oss skall kunna få den betydelse, som rätteligen tillkommer den, är ett rimligt pris. Detta i sin tur är beroende av snabba ångbåtar, "bananlinjer", med anordningar för billig och snabb lastning och lossning, av tullfrihet eller låga tullsatsar från statens sida och av ökad konsumtion från allmänhetens. Vår förbrukning är så liten, att den ej möjliggör direkta "bananlinjer". De länder, som kunna prestera de lägsta bananpriserna, äro Amerika och England, och följande siffror belysa förbrukningen. År 1913 förbrukades i Amerika 6½ milliarder bananer, i England 800 millioner och i Sverige 3 millioner.

Under världskriget har bananhandeln till största delen legat nere, och det torde vara en angelägenhet av stor vikt att få den trafiken i gång igen och att få varan billigare, ty bananen *kan* och *bör* bli av stor betydelse i folknäringen.

H. S.

Ännu så länge ha bananerna hos oss inte i så vidare hög grad använts i matlagningen, detta dels beroende på att de ställa sig tämligen dyra, dels därför, att många tycka, att deras sötkärliga smak i olika maträtter förefaller tämligen intetsägande, ja, t. o. m. litet äcklig. Det är ju stor synd, så näringsrika och lättsmälta som bananerna äro, och därför gäller det, att i möjligaste mån kunna finna ut sammansättningar, där bananens fina smak kommer till sin rätt, så att den kan få en större betydelse för vår matlagning.

Hittills ha vi sällan använt bananer annat än i efterrätter, där de ju tack vare sin smak bäst tyckas höra hemma, men på senaste tiden ha en hel

STEINWAY
 Musikagentur: Steinway & Sons
 Sundholms Pianomagasinet
 Galesbergsgatan 32, Stockholm.

Sen

-Kungsörs-

TVÄTTBRÄDEN

och alla slags hushållskärl av koppar, bleck, aluminium. Prydliga, praktiska, prisbilliga.

Finns i alla järn- och bosättningsaffärer.

A.-B. Kungsörs Bleckkärlfabrik, Kungsör.
 Drottninggatan 20. Stockholm.

AXA
Havre-Gryn-Mjöl-Must
 AXA Havrepreparat äro utan överdrift erkända såsom världens finaste i såväl näringsvärde, arom, lättsmälthet, lättkokhet, drygheit och hygien.
 Köp originalpaketer! Då vet du vad du får.

FAMILJERÄTTSÄRENDEN

Äktenskapsförord. Boskillnads- och äktenskapskillnads-mål. Boudredningar och arvskitten. **TESTAMENTEN**

Advokattfirman
Andén & Staël von Holstein
 Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein
 Lilla Vattugatan 14.
 Eks 7576, 24488. Allm. 18888.

PARAMINT
PASTILLER
FÖRORDAS AV LÄKARE.
 vid sjukdomar i munhåla och svalg. Effektivt skydd mot smitta vid epidemier.
SÄLJAS ÖVERALLT
 A. B. PHARMACIA. STOCKHOLM
 Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

del rätter, särskilt lämpliga för lunch utprovats. I dessa sättas bananerna tillsammans med både kött, fisk och snart sagt, vad annat som helst. Det förefaller en kanske först litet underligt, att bananer kunna smaka bra i alla dessa sammansättningar, men i allmänhet göra de så, på grund av sin milda, fina smak, som oftast inte skarpt sticker av vare sig från det ena eller det andra. — Bäst tyckas mig dock bananerna passa dels i alla möjliga salader, dels, som förut nämnts, i efterrätter, men överallt bör man komma ihåg, att *ensamt* bananer är ej nog, man måste sammanställa dem med något starkare smakande ämne.

Bland saladerna ha vi då först en mängd olika sorter såsom olika slags kött, fisk, hummer, räkor, frukt, grönsaker och rotfrukter, svamp m. m. Dessa blandas med varandra på varjehanda sätt, och tillsätts med en majonäs- eller skarpsås. Att t. ex. blanda bananer i en italiensk salad lämpar sig utmärkt. Italiensk salad består som bekant av i fina strimlor skuret kalvkött, tunga, morötter, potatis, bönor och äpplen m. m., vilket allt övergutes med äkta eller kokt majonäs. Naturligtvis kunna bananerna i denna sammansättning åstadkomma intet annat än gott. — Även i fisksalader, bestående av kall, kokt fisk, räkor och hummer samt i fina tärningar skuren potatis, som blandas med en skarpsås, kan man tillsätta bananer. — Dessa salader kunna dels serveras på glasfat, dels kunna de läggas upp i små snäckor eller formar av smördeg. Ett annat sätt är att blanda gelatin i majonäsen, och sedan packa ned alltsammans i större eller mindre formar, vackert garnerade med gelé och frukt. När massan stelnat, stjälpas formarna upp på fat. — En mycket god fruktsallad, blandad med äkta majonäs är den, på vilken recept här nedan följer. Den serveras till kött, t. ex. till kall fågel.

Bland efterrätter känna väl de flesta till banan-glacé och frusen grädde med bananer. Båda dessa rätter äro utmärkta, men kanske nästan den enklaste, den frusna grädden med bananer, är den bästa av de båda, med den ytterst fina arom, som grädden och bananerna tillsammans bilda. — Man kan också lägga bananer varvvis med någon annan starkare smakande frukt i en silverkarott och över det hela breda ett lager av någon fin suflésmet. När suflén är gräddad, serveras rätten omedelbart. — I mördegstärter kan man utbyta den frukt, man vanligen brukar använda, mot bananer, men helst breder man då också ett lager mandelmassa över frukten, då smaken annars blir bra nog intetsägande. — Bananer i frityrdeg är en ganska god efterrätt, på vilken beskrivning lämnas här nedan, och likaså är bananpuddingen utmärkt god.

Till båda dessa rätter bör man dock servera någon starkt smakande saft såsom av hallon, då smaken annars blir alltför tam.

Bananpudding (6 pers.).

½ kg. bananer (5 stora bananer) 75 gr. socker, 4 bl. gelatin, 4 dcl. tjock grädde. *Till garnering:* 1 banan.

Beredning: Bananerna skalas, skäras i bitar och passeras genom sikt. Därefter blandas sockret i. Gelatinet sköljes och upplöses i litet hett vaten, och grädden vispas till hårt skum. Så nedröres gelatinet i de passerade bananerna och till sist även grädden. Smeten hälls i vattensköld och sockrad form samt ställes ut att stelna. Den stjälpes därefter upp, och garneras med bananskivor. — Serveras med hallonsylt.

Bananer i frityrdeg (6 pers.).

6—9 bananer, ½ kkp. socker. *Smet:* 125 gr. mjöl, 1/6 lit. öl eller dricka, 2½ msk. olja, 1 ägg.

Till kokning: Flottyr, ½ kkp. socker.
Beredning: Mjölet, ölet, oljan och äggulan blandas tillsammans, och smeten arbetas smidig. Äggvitan vispas till hårt skum och skäres ned. — Smeten göres omedelbart före den skall användas. — Bananerna skalas, skäras på längden i 2 delar, doppas i sockret och sedan i smeten, samt kokas gulbruna i rykande het flottyr. De tas upp med hålslev, läggas på gråpapper att rinna av, rullas i socker och serveras mycket varma. — Till bananerna serveras någon starkt smakande sylt eller fruktsås.

Fruktkompott (till kött, 6 pers.).

3 stora bananer, 4 stora äpplen, 2 hg. druvor, 1 hg. skalade nöt-kärnor. *Äkta majonäs* 2—3 äggulor, ½ lit. fin matolja, salt, ättika.

Beredning: Bananerna skalas och skäras i skivor. Äpplena skalas och skäras i små, fina tärningar. Druvorna skäras i halvor och likaså nöt-kärnorna. Till majonäsen röras äggulorna och sedan tillsättes oljan litet i sänder under kraftig vispning med en styv stälvisp. Skulle majonäsen vilja skära sig, tillsättes något litet hett vaten. Till sist smaksättes majonäsen med salt och ättika, samt hälls över den sammanblandade frukten.

BARNENS PÅSKAFTON.

Påskan kommer tidigt i år, och man har litet svårt att sätta sig in i, att det inte dröjer mer än några veckor, förrän man har den här. Att redan börja tänka på, hur man skall ställa det för sig, när den kommer, tyckes kanske litet för tidigt, men på samma gång skadar det inte, att man i god tid

**GAHNS
 TWALAR**

**FÖRSTKLASSIGA
 GULDMEDALJ STOCKHOLM 1897**

BÖRJA DAGEN

så att Ni får styrka att kämpa dagens strider.

Ät en portion Quaker Oats varje morgon innan Ni går till Edert arbete under 30 dagar och Ni kommer att fortsätta därmed hela livet.

Quaker Oats är de bästa havregrynerna av världens finaste havre.

Quaker Oats

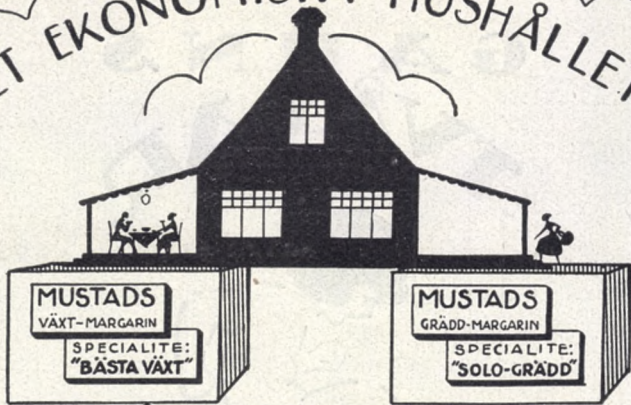
Fina, eleganta, ömtåliga tyger och spetsar borde tvättas med

LUX
 (FRÅN SUNLIGHTFABRIKERNÄ)

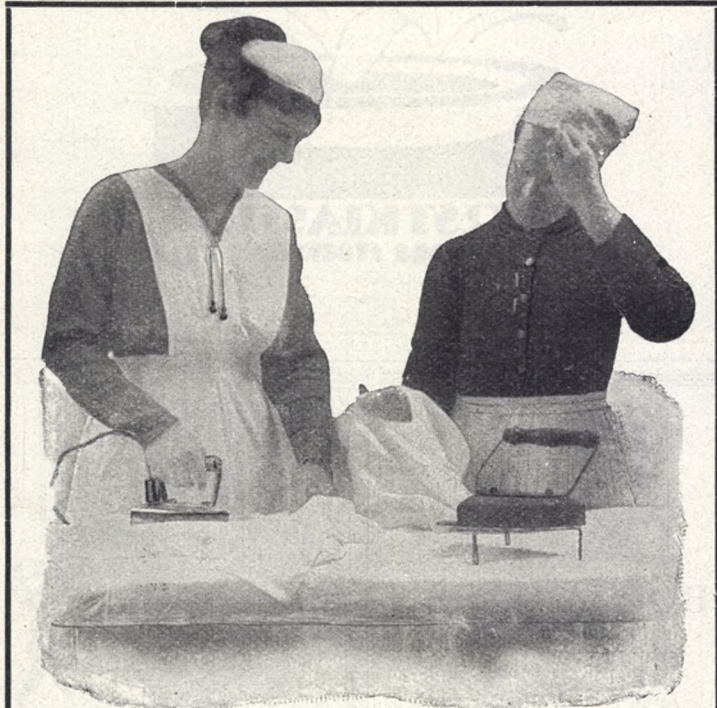

THULE CACAO

DET EKONOMISKA HUSHÅLLET

VILAR PÅ MUSTADS MARGARIN

"Så går det, när man inte använder VOLTAS elektriska strykjärn."

Till salu i de flesta elektriska affärer samt i varje välsorterad järn- och bosättningsaffär.

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA, STOCKHOLM.

**ETT SÅKERT SKYDD
FÖR
ÖMTÅLIGT LÅDER**

gör sig reda för, hur man då tänker ordna det. Ibland vill man ju göra sig litet mera besvär med ett och annat, och då behövs det, att man har god tid på sig. För oss, stort folk, betyder kanske inte påskfirandet så mycket. En annan sak är det med barnen eller rättare sagt, det var och borde vara det. Något så roligt och underbart som julen kan påsken ju inte vara, och det är heller inte meningen, men bra glad och efterlängtdad kan även denna högtid göras för de små. Man skall naturligtvis inte hitta på något märkvärdigt och nytt för varje gång, man skall tvärt om alljämt år från år låta detsamma komma igen. Det är väl något, som var och en kommer ihåg från sin egen barndom, att det där ständigt återkommande hade en alldeles särskild tjusning. "Nu ha vi det så, och se'n gör vi det, och det," så där kunde man långt i förväg räkna upp för sig de fröjdesämnar, som man visste, skulle komma. Uteglömdes något enda var det inte alls riktigt.

Här nedan vill jag komma med ett förslag, om hur man kan ordna en påskafton, kanske kan en och annan ha någon nytta av det.

Vad det egentliga påskfirandet angår, får man väl förlägga det till aftonmåltiden, så att den blir både så glad och högtidlig som möjligt. Matsejden är den gamla vanliga, smör, bröd, sill eller anjovis och några sorters kallskuret, samt som det förnämsta naturligtvis påskäggen. Efteråt lika självfallet risgrynsgröten med mandeln uti.

En mycket viktig sak är i detta fall bordets utseende. Man bör här mera lägga an på att få det hela glatt och trevligt än direkt fint och utsökt. Det förra tilltalar alldeles säkert barnen mera, och det utsluter ju på intet vis att intrycket blir vackert. — Något kan man ju variera, men på det hela bör det dock vara sig likt år från år. Mitt på bordet har man denna dag inte några blommor, utan i stället ett "påsktorn". Det är lätt åstadkommet. Man skaffar sig ett ark vit, böjlig kartong, och av den formar man en stor strut, som man ordentligt fäster ihop på några ställen, så att den inte rullar upp sig. Nedtill klippes den jämn, så att den står stadigt på bordet. Vill man ha ett mycket högt torn, får man först fästa ihop två kartongark och av dem förfärdiga tornet. Överst lämnar man ett litet hål, och i det sticker man ned en knippta björkvistar med brokiga fjädrar av ett fastlagsris. Runt om på tornets sidor fäster man sedan allehanda figurer, särskilt hänsyftande på påsken, såsom käringar, ridande på kvastar och med ett smörjehorn i handen, hönor, fycklingar, kattor m. m. Alla dessa ritas och målas på kartong och klippas sedan ut. Tornet bör hälst stå på en gammaldags bruten kartong, som man puffar upp omkring dess fat. — Ifall man tycker det är tomt med ett bord utan blommor, och bordet är stort, kan man placera några låga små kristallskålar med nyttslaget björkris och påskliljor runt om tornet på en bits avstånd, men det behövs inte, då ju tornet kan vara tillräcklig dekoration.

Sedan mittdekorationen är färdig, placeras serveringstallrikarna ut på vanligt sätt, på dem en enkelt bruten servett och något till höger en assiett med äggkopp med ägg uti. Dessa ägg böra vara på något sätt skämtsamt utstyrd. Antingen kan man med några få penseldrag måla ansikten på äggen eller också kan man helt färga dem. För de fullvuxna förefaller utan tvivel de naturfärgade äggen bra mycket mera aptitliga, men så ej för barnen. Dem tycks oftast ett gult, rött eller grönt ägg bra mycket mera eftersträvsvärt än de vanliga, och denna gång var det ju särskilt frågn om barnens tycken. — Ett eller ett par av äggen böra också var falska. Man blåser ut dem på förhand, klistrar över det minsta hålet med en gummerad papperslapp, fyller dem med sand eller sockerpullor, varefter även det andra hålet klistras över på samma sätt som det första. Det brukar bli stor förtjusning hos barnen, när den, som fått det falska ägget "halshugger" det, så att sanden eller sockerpullorna yra runt omkring. — Att färga ägg är ej svårt. I en färghandel eller kemikalieaffär köper man små påsar, som innehålla äggfärg i olika kulörer. Bruksanvisning i och för färgandet medföljer. En vacker gul färg får man, om man kokar äggen i vatten tillsatt med lökskal. Vill man ha äggen bruna, tar man endast litet mera lökskal i vattnet. Så fort de färgade äggen äro kokta, gnider man dem med en fläsksvål, så att de bli riktigt blanka och glänsande. — De övriga äggen serverar man i servetter, brutna som näckrosor, och överlagda med en liten fransservett, så att de ej kallna. — Hälst böra alla ägg, man serverar på påskaftonen vara på något sätt utstyrd. Det, som då höjer stämningen allra mest, brukar vara, om trevliga verser äro skrivna på dem.

Men det är inte nog med att vi äta ägg på påsken, vi kunna ha ägg som dekoration också. Man blåser ut äggen, så som redan är nämnt, och målar sedan skalen i vackra glada färger. Så trär man upp dem på snören med kuntar mellan varje ägg, så att de hållas skiljda från varandra, och sedan dekorerar man takkronan med dessa ägg-girlander. Dels kan man hänga dem rakt ned som en slags frans, dels också i mjuka båglinjer, allteftersom det passar bäst. Hur man än placerar dem, så brukar de göra sig bra, de se både lustiga och vackra ut med sina granna färger.

I varje familj ett husapotek.

Lazarol och Lazarin
det bästa för yttre åkommor.

Dagligen hända små olyckor, som skär- eller brännsår, ett slag eller någon annan skada. Huru äro Ni rustade? Ha Ni något lämpligt medel att sköta om skadan med? Om ej, skaffa genast från Er handlande en flaska Lazarol och en burk Lazarin. Dessa medel äro prövade i många miljoner fall och befästa mer och mer sitt anseende såsom hemmets apotek.

**A-B FÖRENADE
PIANO & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG.**

Flyglar, Pianon, Orglar från landets förnämsta fabriker. Försäljningsmagasin: Stockholm: Drottningg. 23, Göteborg: Arkaden, Malmö: Österg. 28, Norrköping: Drottninggat. 16, Gävle: N:a Kungsg. 25.

Bästa Extrasäng

Försäljes av Hrr Möbel- & Järnhandlare. Även direkt fr. fabriken. Pris-kurant gratis franko.

**RESÄRBOTTENSANGEN
PRIMO**

AKTIEBOLAGET RESÄR
KARLSTAD

Prenumerera på Idun!

Kameror
och alla slag
Foto-artiklar

BEGÄR VÅR KATALOG N:o 13!
HUGO SVENSSON & CO
GÖTEBORG

EN KOPP HULTMANS RENA CACAO

är det bästa på hela dan!

OMEGA

Världsmärket bland fickur.
6,000,000 Omega-ur i bruk.

"THERMA"
elektriska värmeapparat.
Ombärliga i kök, toalett etc.

Kunna erhållas genom alla elektriska installationsfirmor.
K. DAHL & C. O.
* AKTIEBOLAG *
STOCKHOLM
GÖTEBORG SUNDSVALL.

REKVIRERA I TID

TRÄDGÅRDS-
KATALOG
FÖR VÅREN

Adress HAGA. Stockholm 3

KÖP ALLTID

Edert behov av Koks, Antracit, Hushållskol och Maskinpressad brännstoft från

OLAUS OLSSONS
KOLIMPORT AKTIEBOLAG

som alltid levererar högsta kvalitéer till lägsta dagspriser i poster om 1 hl. och därutöver.

Telefoner:
Namnanrop "Olaus Olssons"

VITRUMS
FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram.
Finnes å alla apotek.

När äggen äro förtärda, kommer gröten, och på den måste var och en rimma. Man bör aldrig ha för stora pretentioner på grötrimmen, ty då kan det finnas en och annan som drar sig för att vara med. Det gamla välkända: "den gröten är kokt i en gryta och inte i en..." o. s. v., bör vara alldeles nog, men alla böra utan undantag rimma, annars få de ingen gröt. Där ligger det roliga i saken.

Den sista, men ej minsta fröjden på påskaftonen är, när barnen få undersöka, vad påsktornet innehåller. Det kommer som efterrätten till sist. När man slutat gröten, lyfter far eller mor bort tornet, och därunder finns då någon liten present till var och en av sällskapet, åtminstone till alla barnen. Vanligen bestå dessa små gåvor av påskkäg, små kycklingar o. dyl. av marsipan eller choklad, och förtjusningen brukar vara stor, när det högtidliga ögonblicket är inne, och gåvorna utdelas.

I vissa delar av vårt land är det brukligt med s. k. "påskbrev", och som dessa bruka bereda barnen stor glädje, kan man kanske i litet vidsträcktare mån begagna sig av dem. De bestå av anskrämliga påskkärningar med de traditionella emblemen, "sopa, raka och smörjehorn" i bjärta färger målade på vitt papper, och sedan hoplagda i form av ett kuvert, sammanhållet med ett munlack. Ibland äro också dessa påskbrev försedda med verser. Den vanligaste lyder så: "Sopa, raka, smörjehorn, ger jag dig till resedon. Res, min vän, kom snart igen, det önskar dig en trogen vän!" — Medan alla sitta samlade vid påskbordet, slår det några starka slag på dörren, den öppnas på glänt, och alla påskbrev slängas in på golvet, medan utdelaren försvinner, så hastigt som möjligt, ty det hör till, att han skall förbli osedd.

Men man kan även utdela påskbrev på ett annat sätt. — Ett, tu, tre höres ett väldigt buller och brak utanför dörren, den slås upp på vid gavel, och in kommer en förskräcklig påskkärning. Hon rider ett par varv omkring rummet, medan hon klampar på så mycket som möjligt, kastande ut breven åt höger och vänster. Sedan försvinner hon på samma sätt, som hon kom. — En av de fullvuxna, eller ännu hellre ett av de äldsta barnen, ty det är gränsöst roligt att få vara påskkärning, är det, som klätt ut sig. Påskkärningen skall vara sotad i ansiktet, ha utstående löständer av en kålrotskiva eller av ett apelsinskal, vara iklädd någon gammal kjol och en stor ullschal i snibb, så som gamla gummor förr brukade. På huvudet knytes en schalet, långt framdragen i pannan, på fötterna hälst traskor, då de slamra särskilt bra, och naturligtvis bör hon rida på en björkkvast.

Att utdela påskbrev på detta sätt passar bäst om barnen äro något större, ty det händer inte så sällan, att småbarn bli alldeles förskrämda av den hemska uppenbarelsen, så att deras glädje på så sätt blir förstörd.

Att ha både gåvor i tornet och dela ut påskbrev blir bra mycket, så endera får man väl utesluta, och väljer man då påskbrev, kan tornet användas som förvaringsplats för de kokta äggen, ifall man inte vill ha det enbart som dekoration.

Man kan ju på många sätt variera med sitt påskfirande, det gäller egentligen endast att ta vara på gamla bruk och så med litet fantasi och uppfinningsrikedom anpassa dem efter vår tid och våra vanor. Men man får också offra en del av sin tid, ty skall det bli något av, blir det inte färdigt i en handvändning. Gör man det, blir man dock väl belönad, när man ser barnens förtjusning, och vet, vilken glädje man åstadkommit.

K. N.

VAD IDUNS LÄSARINNOR VILJA VETA.

Elin önskar få veta, hur gamla tennfat skola bli blanka igen. Det blir bäst att först skura dem med kraftskurpulver och vatten, så skölja och torka dem och till sist polera efter med torr krita.

Angående pennteckningarna är det säkrast att vända sig till någon konsthandel antingen i Stockholm eller i annan större stad, och där få veta, till vem man kan lämna dem i och för rengöring. Detta är ett så svårt göra, att ingen, som ej är expert på området, bör försöka sig på det.

K. N.

En ovanligt lockande basar

hålls 5 och 6 mars på franska legationen, Narvavägen 26, till förmån för franska barn, som blivit föräldralösa eller nödlidande genom kriget. I spetsen för bazaren står Madame Morand-Monteil, franske ministerns niece, som jämte övriga medlemmar i "Le comité des dames françaises de Stockholm" kommer att sälja diverse vackra småting med äkta fransk cachet: delikata "liseuses" i siden och svandun, läckra morgonmössor, gravyrer, böcker av Barrès, Leblanc o. s. v. med dedikation av förf., och mycket mera. I vinterträdgården serveras te à prix fixe 3 kronor och på kvällarna blir konsert med M. Guérin, M:lle Radisse, fru Rydberg-Ohlson och doktor Nyblom som största attraktioner, och senare dans. Inträdet kostar under dagens lopp endast två kronor, biljetterna till konserten tio kronor.

För

Ansiktsmassage

är oxygenolfabrikens

Amarant-Cold-Cream

det rätta. Den innehåller just lagom fett för att hålla huden mjuk och smidig. Motverkar uppkomsten av rynkor. S. k. torra hudcremer äro overksamma härvidlag.

Ära
Vare
Glad, Att Jag
fått halvsulat med

Torr-Fot,

ty då är foten torr i alla väder. Vattentätt, kromgarvat oxläder, tredubbel slitstyrka. Och det gör dom medan man väntar i 40 Västerlånggatan. Förresten kan man ringa R. 3915 eller A. 28404, så hämtar dom skorna."

DEN DAM som använder Majorskan Edmanns Idealcrème blir frapperad genom den persikolena hy som framalstras genom dagligt användande av densamma.

Pris pr burk 3:— Fås hos alla parfymaffärer. Depot: A.-B. Parfumeri Barlach, Stockholm C.

Sävlit ej Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

*Florodot-
Tvålen*

Jag har mammas tvåljag!

En bok med stor efterfrågan!

ERLAND FOLKES NYA BOK

"SÄLLSKAPSLIVET"

C:a 400 sidor.

En intressant bok med tusentals nyttiga råd och upplysning. Pris: Häftad endast kr. 1: 85. Elegant inbunden i vackert brunt band kr. 2: 50.

NYASTE och utförligaste rådgivare för umgängeslivets alla förhållanden. Bör läsas av alla, som önska veta, vad man har att iakttaga gentemot sig själv och sina medmänniskor vid olika tillfällen, såsom i hem- och familjelivet, i sällskaper, vid bjudningar, baler, bröllop och andra festligheter, i det offentliga mot överordnade o. s. v. OUMBÄRLIG för envar som vill uppträda bildat och belevat, tillvinna sig aktning o. förtroende o. bli-va omtyckt av sin omgivning. Den bästa handledning i umgängeskonst som finnes på svenska språket. Observera det billiga priset!

EN BOK SOM ALLA BÖRA LÄSA!

Ur innehållet (180 avdelningar):

Kännetecken på en bild. pers. Om komplimanger. Tjänster och gentjänster. Konstnär och skämta och vara underhållande. Vilka personer äro mest eftersökta och omtyckta i sällskapslivet? Pratsjuka personer. Överdriven tydlåshet. Samtal, samtalston och samtalsämne i allmänhet. Klart uttal. Minnets uppövning. Valet av samtalsämne. Ledighet i umgänget. Ett fritt och otvunget samtal. Huru blyghet kan bortarbetas. Förmågan att göra bekantskaper och vinna förtroende. Varför många misslyckas i sällskapslivet. Med vilka bör man umgås? Umgänget med personer av högre bildning och värdighet. Umgänget i städerna och på landet. Umgänget med sig själv. Självaktning och självtillit. Samvetets renhet. Självkritik. Sällskap med sig själv och med böcker. Umgänget med personer av olika lynne och böjelser. Umgänget mellan föräldrar, barn. Familjelivet. Umgänget mellan förälskade. Om förtroelighet i umgänget mellan förlovade.

Om uppförandet efter bruten förlovnin. Om vänskapligt umgänge. Förutsättningarna för varaktigt vänskap. Vänskapstjänster. Husfolk och grannar. Husbondefolk och tjänstefolk. Umgänget med sjuka och fattiga. Sorg. Djurens behandling. Inträdet i sällskapslivet och presentationen. Hållningen i det allmänna. Dräkten. Besök. Bjudningar. Vård och gäst. Middagsbjudning, bordskick. Husfadern, värdinnan. Titlar och tilltal. Presenter och gengävar. Dans och bal. Umg. mellan herrar och damer. Konversation. Herrar som äro omtyckta i dam-sällskap. Ensamtående kvinnor. Frieri. Hur det går till vid förlovnin och bröllop. På konserter, teatrar o. d. På restaurang och andra offentliga ställen. I butiker. På gatan och promenaden. På utflykter. På resor. Brevväxling m. m.

Sändes mot postförsk. (efterkr.) att betalas då böckerna framkomma.

Nordiska Förlags A.-B., Göteborg

Postorder-Avdelningen

Rekviritionsedel.

NORDISKA FÖRLAGS A.-B., GÖTEBORG

Postorder-Avdelningen.

Härmed rekvireras mot postförskott att lösas vid framkomsten:

..... ex. "Sällskapslivet", c:a 400 sid., häft. Kr. 1.85.

..... ex. " " eleg. inb. Kr. 2.50.

Namn

Adress

Poststation (skriv tydl.)

Genom en annons uti **Nya Wermlands-Tidningen** som är Värmlands äldsta och enda dagliga tidning, träffar Ni över **10,000** hem i länet och stiftet. Huvudkontor: **Karlstad.**

Omplantering av **PALMER** samt övriga rumsväxter utföres omsorgsfullt och till billiga priser. A. T. Ö. 53 05. A. T. Brunk. 23 05.

LÄSARINNORNAS SPALT.

"Quel-qu' une" har personligt svar å redaktionen. Låt hämta det eller uppgiv adress i brev, så skicka vi det omgående.

Frågor.
Finns det någon av Iduns läsarinor som vågat experimentet att skaffa sig gård på landet, utan att själv vara född av lanbrukarensläkt eller med kunskap i lanbruk?

Vill ni i så fall korrespondera med affärsdam, som mycket tänker på att utbyta det nervslitande affärslivet mot det lugna lantlivet, medelst köp av mindre gård, som kan tänkas ge livsuppehälle. Tacksam för svar snarast är "Okunnig men intresserad."

Som jag är hänvisad att själv sy mina kläder vore jag synnerligen tacksam få veta var i Stockholm eller annorstädes man kunde få beställa en så kallad "provdocka" efter insända mått. Har försökt hos Buttericks men ha de endast färdiga, och några vissa nummer.

Prenumerant i landsorten.
Skulle någon av Iduns läsare veta något beprövat medel mot den s. k. "hösnuvan" som enl. läkarböcker anses obotlig? Har på obekant sätt fått den och plågas därav varje sommar nu i flera års tid. Har sällan snuva på vintern.

Har i sommar tänkt besöka Ulricehamn i rekreationssyfte. Tänkte ej bo å Sanatoriet utan privat och äta å hotell eller restaurang var det faller sig bäst. Till vem skall man vända sig för att i förväg få hyra rum hos privata? Tacksam för svar

Idunvän.
Skulle någon av Iduns läsarinor vilja vara vänliga giva en enkel beskrivning på hur man skall sticka eller virka en jumper samt upplysning om den ställer sig mycket dyrbar i silke.

Skulle det eventuellt finnas någon bok där man kan få beskrivning vore jag tacksam få veta var den finns att köpa. Tacksam för svar till Greta.

Jag undrar om någon kan ge mig ett råd. Jag har en liten flicka på 2½ år som börjat stamma. Har inte lagt märke därtill förrän det sista halvåret. Finns det någon bot därför? Kan jag söka läkare? I så fall vilken?

FRÅGOR OCH SVAR.

Våra läsare äro välkomna att till frågoavdelningen, Iduns redaktion, ställa frågor i den ena eller andra angelägenheten, vari de kunna önska råd och anvisning. Redaktionen förbehåller sig dock rätt att utesluta sådana frågor, vilkas besvarande ej kan vara av mera allmänt intresse.

N:r 66. Var vänlig giv svar på följande fråga: Finnes "Mina levnadsminnen" av Helena Nyblom utgivna i bokform, eller kommer de att utgivas?

Intresserad.
Svar: De komma att utgivas i bokform sedan de under detta år fullständigt publicerats i Idun.

N:r 67. Voro I lögnens rike och Löftets land förkortade i Idun? (Ibland sker det så med romaner som sen utgivas i bokform.) Kan man få köpa den lilla bilagan som följde med Idun förr? Köper lösnnummer, och en gång var den lilla bilagan borta, just en, som innehöll en del av romanen?

Ständig lösnnummerköpare. Svar: De nämnda romanerna återgavos naturligtvis oavkortade i Idun. Hör efter på Iduns expedition, om det nummer, ni saknar, finns kvar. Blir ni prenu-

Stockholms Allm. Restaurant A.B.s Restauranter

Alhambra DJURGÅRDEN	Hornet DJURSHOLM
Kronprinsen DROTTNINGGATAN 29	Pelikan BRUNNSBACKEN 4
Reisen SKEPPSBRON 12-14	Röda Stugan MUNKBRON
S. H. T. DROTTNINGGATAN 95 C	Södern HORNSGATAN 49
W. 6. KLARA V. KYRKO GATA 3 B.	Östermalmskällaren STORGATAN 5

äro uppskallade för sitt förträffliga kök, sina moderata priser och sin mönstergilla servering

När modersmjölken tryter

finnes en trygg utväg. Nestlés barnmjöl ersätter modersmjölken fullständigt. Det framställes av bästa schweizermjöl samt är billigt och lätt att tillreda. Spädbarnen äta det gärna och öka därmed regelmässigt i vikt. Barnmjölet bidrager samtidigt till alstrande av ben och muskelvävnad.

TRADE MARK

PELLERINS Växtmargarin "Extra Växt" Gräddmargarin "Högsta märket"

hävda alltjämt sitt anseende som marknadens förnämsta margarinfabrikat.

Kgl. Hovleverantör.

Bästa ingredienser Alla förlovade

vid småbak förtjäna bli behandlade med bästa jäsningsmedlet. Gooda-Jästmjöl är bäst och pålitligast. Säljes överallt i burkar å 25, 40 och 75 öre.

damer böra före bosättningen taga kännedom om Köksbordet Triett. Kan användas som Köks-, Bak- & Strykbord. Sju olika bakredskap medfölja och förvaras dammritt i det idealiska bordet, som kan omändras på en halv minut. Det mest praktiska köksbord, som kan tänkas. Patent s. Tillverkas av A. O. Warolén, Falköping-R.

Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & C:o.

Sundstrand

Den lämpligaste räkne- och additionsmaskinen för Eder. **Svensk uppfinning!**

Pröva "Sundstrand" självskrivande räknemaskin innan räkne- eller additionsmaskin inköpes.

AKTIEBOLAGET HADAR SCHMIDT

GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Leverantörer till Statens och städers olika institutioner, banker, bruk och enskilda företag.

LEVYS LAVENDELTVÅL

kan icke överträffas.

Tillverkare: A.-B. ALBERT LEVY,

M A L M Ö.

PETRIS

ängpreparerade

havregryn och havremjöl

Naturläkarekonstens yppersta hjälpmedel.

Läckra och hälsosamma.

Schiller

av Cecilia Bååth-Holmberg

»kan man läsa som en roman». (Idun).
»Mästerlig». (Djursh.-T.). »Ett praktverk». (N. D. A.). Den enda större Schiller-biografien på svenska. 66 illustr. 18 kr. Begär katalog. Lindblads Förlag, Uppsala.

Ett faktum

kan icke bestridas och ett faktum är att man hos firman Ahlén & Holm, Stockholm, kan köpa goda varor till verkligt billiga priser. Katalog gratis mot portolösen.

Skönhetsmedel av högsta rang.

SYSTER ELLAS SALVA är den förmästa. Borttager finnar, pormaskar, smutsgrå hy blir skär och spänstig, kr. 2.50.
SYSTER ELLAS SALVA med 45 % Borows lösning är ett verkligt medel mot alla eksem, röda händer, röd näsa, kyl- och brännskador, hemorrojder. Kr. 3:—.
FRÄKNAR, leverfläckar, solbränna försvinna spårloöst på ett par dagar med Syster Ellas Fräknings-salva, kr. 4:—.
MISSPRYDANDE HARVÄXT är ansikte, hals och armar borttagas smärtfritt under garanti med Capilator. Kr. 5:—.
LOCKHÄRVÄXTEN gör det motsträvligaste hår mjukt och vackert lockigt, borttager mjäll styrker håret. Kr. 3:50.
BYSTFORMAREN RAVISANT, ett beprövat medel för frambringande av runda och fasta kroppsformer. Kr. 4:50.
GRAHARIGA, 20 år yngre bli alla, som använda det förmästa medlet Couler Naturel. Obs! Ingen härfärg, utan ett medel som genom att intränga i hårets pigment återger håret dess ursprungliga färg. Kr. 4:50.
SKALLIGA och tunnhåriga. Förmästa medlet är svavelpomada. Detta medel är framställt på fullt vetenskapliga grunder och är den enda kraftnäring för alla, som mista sitt hår. Kr. 3:—.

NÄSFORMAREN ZELLO

Alla osköna formfel bortarbetas fullständigt. Resultat efter några gångers användande. Modell n:r 21, PATENT n:r 714555. Ställbar genom sju st. olika regulatorer. Regleras till den form man önskar. Intet är så fult som en missbildad näsa! Intyng finnas i tusental. Nyckel samt bruksanvisning kr. 12.—. Obs! Smärtfri behandling.

Doktor LEFRANGS

atmosfäriska hud-behandlingsapparat är det medel, som alla böra använda. Genom atmosfäriskt tryck utsges alla hudorenligheter såsom finnar, pormaskar etc. För bröst, hals och armar ett ypperligt medel, när genom bruket av denna apparat alla rynkor och håligheter fullständigt utjämnas. Pris för apparaten med därtill hörande crèmes kr. 5.50.

Ögonbad DUCHESSA. Förmästa medel mot röda ögon och svullna röda ögonlock. Matt blir dock strålande, ögat blir klart och mera uttrycksfullt. Pris med önglans samt essens kr. 5.50.

Lager av alla kosmetiska och hygieniska medel. Sändes fullt diskret mot postefterkrav + porto.
A.-B. P. O. CENTRALEN, avd. 10, STOCKHOLM 6.

merant, slipper ni f. ö. sådana missöden.

N:r 68. Vad bör jag göra och vad kan vara orsaken till att mitt hår fallit av på en fläck mitt i hårfästet? Är orolig härför — håret går eljest ej mycket av och finns ingen klåda eller rodnad i huden. Har ingen huvudvärk men mycket att tänka på och hålla reda på. Tacksam för råd är "Fru S."

Svar: Säkert vore det nyttigt för eder att taga någon tids daglig massage hos hårfrisörska, som är kunnig i dylik hårbehandling. Var desutom noga med att en gång i månaden låta champonera och tvätta håret, efteråt bör hårbotten gnidas in med svavelpomada. Följande dekott kan användas till ingnidning av den kala fläcken varje afton (hela hårbotten var 8:e dag): 60 gram skurna kardborrerötter och 7 del. vatten kokas till 3 del. återstå: då det är filtrerat och svalt, tillsättes 300 gram god konjak och 12 gram muskatolja. Skakas mycket väl innan det användes. Antagligen hjälper detta, om icke bör ni rådfråga en specialist i hårsjukdomar.

N:r 69. Vore tacksam för adress på något sjukhus i Köpenhamn, där sjuksköterskeelever kunna genomgå sjukvårdskurs (förberedande) på 6 à 7 månader. Tacksam för upplysningar.

Läsarinna av Idun.
Svar: För att genomgå en dylik kurs behöver ni ej resa till Köpenhamn, det är att "gå öfter än efter vatten". Hör i st. efter på närmaste lasarett. På de flesta länslasarett antagas nämligen elever. Vill ni emellertid nödvändigt till Köpenhamn, rekommendera vi åt eder att vända eder till "Dansk Kvindersaads" kontor, Store Kongensgade 92, i:sal. Där kan ni få alla upplysningar och råd som äro nödvändiga. Fredrika Bremerförbundets byrå i Stockholm torde även kunna rådfrågas, ty den har helt visst förbindelser med den förra.

N:r 70. Jag har en liten portion reslust, men ej ett mynt i min börs. Allt vad jag har av kunskaper och merit är en 6 månaders praktisk sjukvårdskurs, på vilken jag har ett gott betyg. Min önskan vore att fortsätta på denna bana, men vart jag kommer med min ansökan, antages endast skolbildade flickor med undantag för dem som ha någon förespråkare. Nu är min önskan att fara till något annat land för att lära känna andra förhållanden. Jag måste förtjäna mitt uppehälle samt till resa m. m. men kan intet annat än sköta sjuka, som jag har stort intresse för. På vad sätt skall jag kunna få en tillfällig anställning i Tyskland eller England? I hopp om benäget svar tecknar

21-åring.
Svar: Visst kan ni bli sjuksköterska här, fastän ni ej har högre skolbildning än folkskolans. På lasarett t. ex. Om ni efter att ha varit elev, blir undersköterska, och sköter denna eder tjänst bra, kan ni med tiden bli översköterska. Eller ni kan få plats som sköterska hos någon läkare. Vill ni i st. välja utlandet, bör ni för erhållande av råd och anvisningar vända eder till Fredrika Bremerförbundets byrå i Stockholm, Klarabergsgatan 48. Eller också till Föreningen Vaksamhets byrå, Hantverkaregatan 23 a.

N:r 71. Undertecknad, som är medlem i en förening, vilken gärna önskar uppföra "Porträtterna", undrar om ni kan giva mig upplysning, var jag kan erhålla senare delen av nämnda stycke. Första delen har Anna Maria Lenngren skrivit. Fortsättningen är troligen av Z. Topelius. Tacksam för svar under signatur Föreningsmedlem.

Svar: "Porträtterna" av Anna Maria Lenngren, torde litet var

Slätt
Taffetas
Crêpes
Charme
Gabardie
Eolienn
Faille
Cotelé
Voile
o. s. v.

Påtryckt

Skofskt
Randigt

Schweizer's Siden

direkt från Schweiz, tull- & portofritt till bostaden!
På begäran och mot insändande af ett 40-öres frimärke erhåller Ni våra provter på garanterad solida sidenstoffer till klädningar och blusar i taffetas, foulards, duchesse, crêpes, voile o. s. v. från Kr. 4.50 pr. meter. Nya bomullstyper för sommarkläder från Kr. 1.75 pr. meter. Särdeles rikhaltigt urval i såväl svart som hvitt och kulört.

Samtidigt rekommendera vi vår nya kollektion af schweizer-broderier, innehållande 40 nya modeplanscher med broderade mönster, som visa det utomordentligt vackra och solida utförandet af våra berömda broderier samt katalog öfver linne och smärre artiklar med äkta schweizer-broderier. Blusar och klädningar sydda och osydda för damer, unga flickor och barn finnas i batist, voile, och organdie, från Kr. 7.75. Våra osydda broderade artiklar kan man själf lätt förfärdiga efter tillskrifningsmönster.

Begär redan i dag denna innehållsrika kollektion, som mott ett 40-öres frimärke skickas Eder franko till benäget påseende. Brevporto till Schweiz 40 öre.

Schweizer & Co Luzern, S 3 (Schweiz)

SYFABRIKENS I ÄLFSJERED OMSÄTTNING RÄKNAS ÄRLIGEN I FLERA MILJONER KRONOR OCH HUNDRA TUSENTALS PAKET MED EN SPRIDNING ÖVER HELA SVERIGE.

Älfsjered

Älfsjered's Syfabrik

Är bästa inköpskälla för såväl Tyger som Korta varor.

Vår Provkollektion
Tyger för Herrar, Tyger för Damer, Tyger för Barn

Vår Priskurant
Kläder för Herrar, Kläder för Damer, Kläder för Barn

Ombud
Lättsålda varor. Hög provision. Stora premier.

Adress endast **Syfabriken Älfsjered**

Är den bästa och rikhaltigaste i Sverige. Den upptager alla sorters tyger i rikaste urval. 1000-tals olika

Upptar avbildning, beskrivning och pris på flera tusen kortvarturartiklar alla slag. Specialitet beklädnadsartiklar: Underkläder, Ytterkläder, Kläder alla slag.

antagas på alla platser. Tillskriv oss genast då priskurant och villkor omgående sändas gratis och franko. Nu är rätta tiden för dylikt arbete. God förtjänst garanteras.

Egen tillverkning, Stor omsättning. Direkta inköp garanteras god vara, billigt pris. Varorna levereras franko och emballage fritt med returrätt. Lagerlista gratis på begäran samt med varje order, varför om denna följes, noggrann expedition utlovas.

Vår agentur är lämplig för såväl Herrar som Damer. Angenämt arbete med god förtjänst.

OBS! Enormt nedsatta priser.

Den som vill

blanka mässingen o. andra metaller använder Lagermans "Häxan".

Alla blomstervänner

böra odla blommor i hemmen. Köp **Begoniaknölar** och **krukväxtfrö** hos oss. Begär vår illustrerade katalog.

Fröodlingens Fröhandel
GÖTEBORG.

SJU

dagar i veckan

läses en annons i

IDUN

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Avesta: Avesta-Posten.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falun: Falu-Kuriren.

Gevle: Gevle-Posten.

Halmstad: Hallandsposten.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad

Höganäs: Höganäs Tidning.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlshamn: Tidningen Karlshamn.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Karlstad: Värmlands Läns Tidning.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mora: Mora Tidning.

Norrköping: Norrköpings Tidningar.

Nyköping: Södermanlands Nyheter.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohuslänningen.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Visby: Gotlänningen.

Växjö: Smålands-Posten.

Ystad: Södra Skåne.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.

Östersund: Jämtlands-Posten.

Den Husmoder, som gör förståndiga Inköp glömmor aldrig »Solidar». Vem som än gör inköpen, Husmodern, hushållerskan eller hembiträdet, alltid bör »Solidar» komma först, ty »Solidar» är den bästa hjälp-paren vid alla göromål i hemmet. »Solidar» håller hemmet rent och fint. En tvätt dag utan »Solidar» är otänkbar. »Solidar» är den hjälpsrika handen i köket. Snövit tvätt i linneskåpet beror på »Solidar». »Solidar» minskar besvär och arbete, sparar tid och pengar.

Köp Tvätt-Extrakt »Solidar» och låt icke påtruga Eder annat tvättpulver, som angives vara lika bra.

Bruksanvisningar med paketen ifrån varje handlande eller direkt från enda fabrikanter; Ferd. Müllhens, Sundbyberg.

Solidar

Om Eder handlande icke försäljer SOLIDAR, rekquirera då direkt från fabriken: Sundbyberg.

"Varer svenske!" Gösta sade

och han menade därmed att i svears land man hade offrat åt en farlig sed om man svek den fosterländska plikten för en främmad gäst, glömde att Cloettas svenska varor ständigt äro bäst.

Dessert=Choklad
och
Praliner

Cloettas

Croquettes tillverkas i följande olika sorter: Croquettes au fondant, Croquettes au lait och Croquettes Noisette au lait, samtliga av yppersta kvalitet. Till salu överallt.

PRISTÄVLAN

200 kr. för bästa bananrecept.
100 kr. för vardera av de två näst bästa.
50 kr. för vardera av två därefter bästa.

The Banana Company A.-B. utlyser härmed pristävlan om bästa recept för tillagning av bananrätter enligt följande program:

Det skriftligt avfattade receptet, som ej får vara förut publicerat, bör avse maträtt; a) som kan utgöra huvudrätt vid måltid; b) som innehåller bananer som väsentlig beståndsdel; c) som är lätt att tillaga; d) är välsmakande; och e) äger största möjliga näringsvärde med hänsyn till sin sammansättning.

Tävlingstiden utgår den 24 Mars och resultaten tillkännages i denna tidning omkring den 1 April. Vid prisbedömningen tas särskild hänsyn till att rätterna ej ställa sig för dyrbara.

Samtliga insända recept betraktas av tävlingsarrangören som dess egendom. Recepten sändas i kuvert, märkt "Bananrecept", till

The Banana Company A.-B.,
Norrländsgatan 16, STOCKHOLM.

PRISNÄMNDEN:

Hemkonsulenten fröken Thora Holm,
Fru Ida Högstedt, Djursholm, Direktör C. A. Carlson, restaurant Gillet,
och Direktör Carl Mathiessen, The Banana Company A.-B.

känna till, liksom att de med framgång ofta tagits till modell på bazarer och liknande tillställningar. Men att det skulle finnas en "fortsättning" hos någon annan författare är för mig okänt, att det ej är Topelius är emellertid absolut säkert.

N:r 72. Som jag ej vet till vem jag skall vända mig, hoppas jag få ett råd genom Idun. Har genomgått en kurs i sjuk- och barnavård på 6 månader och har mångårig praktik i barnavård. Ville nu gärna gå igenom någon ettårig kurs på sjukhus för att kunna få anställning som kommundokterska eller dylikt. Men jag är 38 år. Kan jag ha något hopp om att komma in som elev vid den åldern?

E. B. 38.

Svar: Åldersgränsen är vid Sofiahemmet 36, vid Sabbatsberg 33 och vid Röda Korset 30 år, vid Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg 35 år. Men ni kan ju ändå göra en skriftlig, eller personlig så mycket bättre, förfrågan till desas respektive föreståndarinnor, ty det kan kanske göras ett undantag för eder om ni är särdeles skickad för yrket. Vid Sofiahemmet och Röda Korset är dock elevtiden flerårig. Vid Sabbatsberg och Sahlgrenska 2 års utbildning. Passar ej detta, kan ni kanske gå igenom en kurs vid Hvita korset, i Örebro. Skriv till föreståndarinnan där, fru Julia Stéen. Efter genomgången kurs är godkänd elev berättigad att bära Hvita korsets uniform. Eller vänd eder till Kronprinsessan Margaretas vårdanstalt f. tuberkulösa barn, Kullsveden.

N:r 73. Vill Idun var god upplysa om: skall en herre först skåla med värdinnan och skall hon sedan bedja att få skåla med honom? Skall värdinnan skåla med de kvinnliga gästerna var och en särskilt? Anses det passande att hon föreslår, att damerna "överlag" skåla, då det finns även herrar närvarande? Tacksam för svar är
Oviss.

Svar: Vid måltidens början, då soppan serverats och man börjat äta denna, brukas att värden ägna och värdinnans vägnar hälsningar gästerna välkomna, då fattar naturligen även värdinnan sitt glas och höjer det mot samtliga gäster. Eljes brukas det ej att hon dricker med vare sig de manliga eller kvinnliga bordsgästerna. Icke heller brukas det att någon av herrarna dricker med värdinnan ("Den, som vågar göra detta, måste plikta med att dricka 7 glas, hette det förr.") Först vid slutet av måltiden, vänder sig den förnämsta manliga gästen, som fört värdinnan till bordet, till såväl henne som värden, uttalande sitt och gästernas tack, och dricker då med bägge. Äro endast damer bjudna, som stundom händer, till lunch eller middag, passar det däremot att hon dricker eller skålar med sina gäster, en och en, sedan hon först hälsat dem välkomna.

N:r 74. Kan Idun ge anvisning på en tillförlitlig handbok i hunddressyr? undrar
Hundvän.

Svar: Ja, en sådan fins, och får ni den i vilken välsorterad bokhandel som helst.

N:r 75. Jag har en pojke på 7 år, som lider av stänlig kläda på sin kropp. För den minsta "plita" kan han riva sig, så den blir allt större och större och är nästan omöjlig att få läkt. Har försökt med salt i badvattnet och även med en salva, men intet har hjälpt. Tacksam för svar och något råd. Gammal Idunläsare.

Svar: Försök tvätta gossens kropp med en dekolt på torkad blommor av Getpörs (Skvättram). Såväl blommor som kvistar användas.
(Forts. sid. 245.)

"Vad en modern kvinna måste veta". Av E. A. Fletcher. 132 sidor. Kr. 3.—. Bokförlaget. Postfack 375, Stockholm.

En gammal fördom.

— Jo, lilla fröken. Jag vil ha en flaska riktigt fin eau de cologne, den bästa ni har — Någon utländsk.

— Utländsk! Det är bara en gammal fördom, att utländsk eau de cologne är så särskilt bra. Nej, skall baron ha en verkligt fin eau de cologne så ska vi ta en svensk, den här, var så god och känn...

— Ah—a—a härligt! Charmant! Vad heter den?

— E. d. C. — Hylins E. d. C.

På grund av den stora efterfrågan utkommer inom kort

**NY
UPPLAGA**

av

CARL LARSSONS

Praktverk

**"SVENSKA KVINNAN
GENOM SEKLEN"**

10 färgtrycksplanscher med text av konstnären

Inbundet i vackert cremefärgat band

Kr. 5:—

Portofritt mot insänd likvid i postanvisning.

**IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM**

**Vestmanlands
Läns Tidning**

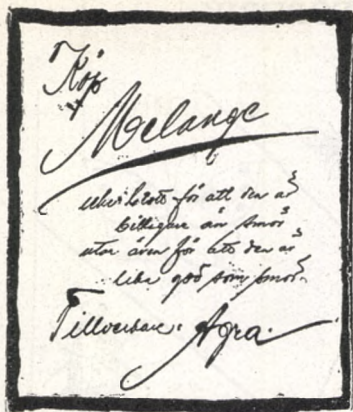
är Läns-tidningen för

Västmanland och Bergslagen

Daglig upplaga

13,000 exemplar

Det bästa annonsorganet

VARJE SNALL
flicka erhåller på sin adertonde födelsedag gratis ett litet paket Ringstorps berömda choklad, om hon i tid insänder sin adress samt namnet på den konditor eller handlande, som hon och hennes bekanta gynna för inköp av chokladen. Ringstorps Chokladfabrik, Hälsingborg.

KÖKSALMANACK

Redigerad av
IDA NORRBY.

Föreståndarinnan för Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN
6-12 MARS 1921.

SÖNDAG. Frukost: Bröd och smör; omelett med svampstuvning; kaffe eller te. **Middag:** Små spenatsuffléer med rört smör; norsk renstek med brynta jordärtskockor och pressad potatis; favoritpudding med vispad grädda.

MÅNDAG. Frukost: Bröd och smör; kokt sill med smör och ägg; kaffe eller te. **Middag:** Pannkakspudding med hachis (rester från söndag); körsbärs-soppa med vaniljskorpar.

TISDAG. Frukost: Bröd och smör; pölsa med rödbeter och brynt potatis; kaffe eller te. **Middag:** Pepparrotsgädda med potatis; glaserad risgrönspudding.

ONSDAG. Frukost: Bröd och smör; fattiga ridare med lingonsylt; kaffe eller te. **Middag:** Sjömansbiff; krusbärskräm med gräddmjölk.

TORSDAG. Frukost: Bröd och smör; ekströmming med potatis; kaffe eller te. **Middag:** Puré på gröna ärter med äggklyftor; plättar med sylt.

FREDAG. Frukost: Bröd och smör; spicker sill med stuvad potatis; kaffe eller te. **Middag:** Morotspudding med bräckt skinka; citronsoppa med havrebiskvier.

LÖRDAG. Frukost: Bröd och smör; pytt i panna; kaffe eller te. **Middag:** Kokt kabeljo med senapssås; äggmjölk med småskorpor.

RECEPT:

Norsk renstek (f. 6 pers.). 2 kg. renstek, 2 lit. mjölk, 75 gr. skirat ister, 2 msk. (60 gr. smör), salt.

Sås: 2 msk. fett av köttskyn, 3-4 msk. vetemjöl, köttsky, mjölk (som steken kokt i), salt.

Beredning: Steken lägges i dricka eller vatten kvällen innan den skall användas. Den sköljes sedan, putsas och torkas mycket väl med en torr duk. — Mjölken kokas upp, 1 msk. smält ister sät-

tes till och steken lägges i. Den får sakta koka i mjölken 1-2 timmar, då och då tillsättes en msk. ister. När steken är mör, lägges den upp att rinna av. Smöret brynes i en långpanna och häri brynes steken tills den får en vacker färg, saltas och spådes med mjölken. Steken öses var 10:de minut. När såsen har en vacker färg, är steken färdig. Såsen beredes enligt allmänna regler.

Favoritpudding (f. 6 pers.). 1 dcl. mjölk, 10 gram jäst, 180 gr. mjöl, 75 gr. smör, 25 gr. socker, 3 ägg.

Lag: 3 dcl. vatten, 150 gram socker, ¼ tsk. kanel, 1 tsk. rivet citrusskal, ½ dcl. vitt vin, ½ dcl. arrak.

Fyllning: 1 burk fruktkompott. **Beredning:** Av mjöl, mjölk och jäst göres en deg som arbetas väl och ställes att jäsa. När degen är jäst arbetas den om. De uppvispade äggen, sockret, och det röda smöret sättes till och degen arbetas åter mycket väl varefter den slås i smord och mjölad kranform. Den får åter jäsa och gräddas sedan i god ugnsvärme. Till lagen kokas vattnet och kryddorna till den fått stark kryddsmak, då vin och arrak blandas i. Medan puddingen ännu är varm genomdrankes den med lagen. Sedan lägges den upp på en skål och fylls inuti med frukten. Puddingen kan i enklare fall dränkas med fruktsaft i stället för den kokta lagen.

Sjömansbiff (f. 6 pers.). 1 kg. benfri oxkött, 1 msk. salt, ¼ tsk. vitpeppar, 75 gr. (2 ½ msk.) smör eller flottyr 2 små rödlökar, 2 liter potatis, 3 acl. vatten eller buljong, (½ dcl. vitt franskt vin eller öl).

Beredning: Köttet tvättas och skäres i skivor på tvären. Skivorna bultas, kryddas och brynas hastigt i smöret, löken skalas, skäres i skivor och brynes. Potatisen skalas och skäres i skivor. En form smörjes med smör, däri lägges varvvis potatis och bifvar med lök emellan, översta varvet bör vara potatis. Stekpannan vispas ur med kokande vatten eller buljong och aetta (jämte ölet och vinet) hålles över köttet. Lock lägges på och anrättningen får sakta koka omkring 3 timmar.

Citronsoppa (f. 6 pers.). 2 citroner, 3 lit. vatten, 1 ½ kkp socker, 3 msk. potatismjöl, 2 äggulor, 3 dcl. grädda.

Beredning: Socker och vatten kokas, och det rivna citrusskalet och saften tillsätts. Potatismjöllet röres ut i kallt vatten och soppan avredes därmed samt får ett hastigt uppkok. Äggulor och grädda vispas upp i soppskålen och den heta soppan hålles till under vispning. Den serveras med skorpor eller enklare kakor, t. ex. havrebiskvier.

Havrebiskvier (f. 6 pers.). 2 ägg, 1 kkp socker, 1 hg. ångpreparerade havregryn, 4-5 bittermandlar, (eller 3 droppar mandelessence).

Beredning: Äggen och sockret röras ungefär 5 min. Havregrynen blandas i och lägges på väl smord plåt och gräddas i god ugnsvärme.

Glöm ej
att skaffa Eder
Iduns Kokbok.
Ny utvidgad upplaga.

Fenix KONSERTSAL

med sin ypperliga symfoniorkester är ett av
huvudstadens mest uppskattade musikenöjen.

FÖRSTKLASSIG KONDITORISERVERING.

MATSALAR MED ERKÄNT GOTT KÖK.

VEM KAN LAGA DEN LÄCK- RASTE BANANRÄTTEN?

Det är det affärsföretag, som här i Sverige står för bananimporten, som framställer ovanstående fråga. Och för att få ett svar på frågan anordnar firman en tävling, som säkert kommer att locka våra husmödrar och övriga matlagningsexperten. Det gäller att komma med recept på bananrätter, som äro lätta att laga, välsmakande och tillräckligt närande att kunna serveras som huvudrätter i en måltid. Den som sänder in det bästa receptet, får ett första pris på 200 kronor och dessutom utdelas fyra pris å respektive 100 och 50 kronor. Som prisdomare fungera matlagningsexperten som röken Thora Holm, fru Ida Högestedt och direktör C. A. Carlsson å Gillet i Stockholm. Tävlingstiden utgår den 24 mars och recepten böra insändas till The Banana Company A.-B. Norrlandsgatan 16, Stockholm.

ANVÄNDER NI TORKADE BÄR OCH GRÖNSAKER?

Ännu är det för dyrt att köpa färska grönsaker och de konserverade börja ta slut i skåpen. Glöm då ej bort att Svenska Medicinalväxtföreningens torkade morötter, vitkål, spenat o. d. och även de torkade lingonen och blåbären äro ett utmärkt tillskott till matdelen. De äro också billiga, eftersom de vid kokningen ta betydligt mindre tid än de färska. Man bör se till att de kartonger, man köper, äro märkta 1920.

FRÅGOR OCH SVAR.

(Forts. fr. sid. 244.)

vändes. Det osaltade spadet efter kokt, färsk fisk lär och vara bra till tvättning eller badning ett par gånger om dagen. Men upphör obehaget ej efter någon tids behandling, måste läkare rådföras och gossen undersökas, helst av en specialist i hudsjukdomar.

N:r 76. Skulle Idun kunna ge ett råd mot ständig nervös värk i ögon och huvud? Oändligt tacksam för svar är

Förtvivlad 17-åring.

Svar: Ni bör inte bry eder om att försöka huskurer, utan rådföra en skicklig läkare.

N:r 77. Kan Idun upplysa om i vilken stad eller större samhälle i landsorten det vore förmånligt för yngre, skicklig sömmerska att öppna syateljéer. Sömmerska.

Svar: En verkligt skicklig sömmerska, som tillika har idéer för olika figurer, ej lika åt alla, kan säkerligen ha goda utsikter att snart förvärva sig stor kundkrets litet varstades. Alldeles säkert i Växjö t. ex. där befintliga sömmerskor äro så överhopade med arbete att man får räkna det som en nåd nästan att få sytt. Annonsera i Smålandsposten efter rum i god tid. Staden anses för en av de trevligaste i landsorten och främlingar trivas väl där.

N:r 78. Vore synnerligen tacksam för uppgift på några platser i Tyskland, där man kunde få inackordera sig ett par månader

är risken att förkyla sig och ådraga sig hosta, heshet eller katarr i luftrören minst lika stor som på hösten.

NISSENS

Äkta Bröstkarameller

äro det enda säkra botemedlet. Till salu överallt.

IDOZAN

Ny välsmakande järnmedicin
5 gånger så stark

som de vanligast i handeln förekommande järnpreparaten, omsättes genast i tarmkanalen i en för organismen lätt absorberbar form. Kraftigt verkannde medel mot nervosité, dålig matlust o. blodbrist. Användes för både vuxna o. barn. Skadar icke tänderna.

Överraskande resultat.

Rådfråga Eder läkare. Fås på alla apotek.
A.-B. FERROSAN, Malmö.

PRÖVA I DAG STYRKEMEDLET SANATOGEN FAS PÅ ALLA APOTEK OCH I DROGAFFÄRER.

Skådesp. Gösta Ekman skriver:
"Edert preparat Sanatogen har av kraftstärkande och befunnits vara varmaste rekommenderar det."

dels för språkstudier dels för rekreation. Antingen i pension eller privat. Event. prisuppgift?

Svar: I Svinemünde, Rekreationshemmet "Hans Freja", mottogos före kriget såväl familjer som ensamma unga damer, om lektioner avtalades efter önskan. Skriv antingen direkt till Frau Professor Feistkorn, Svinemünde, eller till Fröken Rosa Lönnies i

Linköping (Hushållsskolan La Fleurie), som kan lämna eder upplysningar. I Hannover talas den vackraste, renaste tyskan — där finns bl. a. i Bad Rehburg en pension, adr. Frau G. W. Mahlmann, Villa Waldreiden. Och ännu en: Tochtterpensionat Villa Rosa, Hildesheimstrasse 101, Hannover. I Sachsen, Dresden, N. Forststrasse 24, Fräulein Wilh. Raders pensionat. Priset kan

MUSIKERNAS TOMBOLA

Bland huvudvinsterna: **Lottförsäljningen pågår**

LEVA FRITT ETT ÅR
presentkort, 5,000 kr. i
N. K:s Livsmedelsavdeln.
SÄLLSKAPSRESA TILL
PARIS för 2 personer.
MÖBLEMANG TILL
MATSAL, 10,000 kr.
HERRUM, 5,000 kr.
PRAKTSKÅP m. LINNE
2,000 kr.
PIANINO 2,500 kr.
o. s. v.

LOTTPRIS 2 KR.

Bland nitvinsterna:

CHESTERFIELD SOFFA
1,000 kr.
SALONGSPEGEL,
800 kr.
KAFFESERVIS i kontr.
silver, 700 kr.
SPETS BISAMSKAL,
600 kr.
SALONGSKISTA, 500 kr.
HERRPÅLSFODER, 300
kr.
TRYMA, 400 kr. o. s. v.

L Y X B L
MOTORBÅT
HÖGSTA VINSTEN
25,000
KRONOR

OBS! 5,000 vinster.

MOTORCYKEL med sid-
vagn 4,000 kr.

OBS! 5,000 vinster.

KONSERTPIANINO
3,000 kr.

Sammanlagda vinstvärdet över 110,000 kronor

75 vinster i värde mellan **25,000—100 kr.** Ingen nitvinst under **50 kr.** värde.

Bland nitvinsterna **20 vinster** i värde mellan **5,000—100 kr.**

Begär specificerad vinstförteckning.

MUSIKERNAS TOMBOLA

svårigen nu bestämmas, då kursen växlar oupphörligt. Men för svenska pengar får man ju i Tyskland riklig valuta, man lever där betydligt billigare än här hemma.

N:r 79. Läst: i höst i Sv. Dagbl. om att vid en auktion i Sthlm försåls en bok om Zorn av Tor Hedberg för cirka 150 kr. Som jag äger samma bok, skulle jag vilja få den såld lika förmånligt, vart skall jag då vända mig? Finns en bokauktionskammare? Och skall jag skicka boken? Eller först höra mig för innan den sändes? Jag har namn i den, annars fullt felfri. Sjukling.

Svar: Ja, det finns i Sthlm en

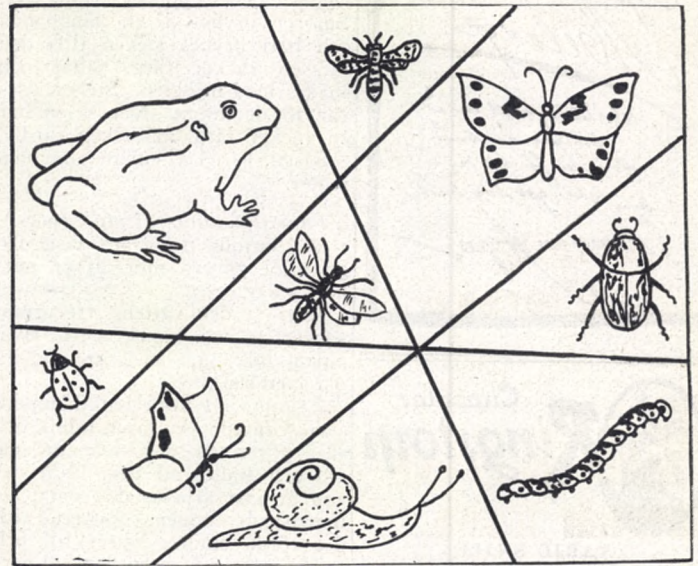
bokauktionskammare, men har ni någon bekant person där uppe, som kan bevara edra intressen, tror jag ej ni bör utan vidare skicka boken. Skriv till de största antikvariaten där uppe, t. ex. Klemmings och Björk o. Börjesson, och fråga vad de vilja ge. om de missbjuda eder — de betala naturligtvis ej fulla värdet — torde det vara förmånligast att annonsera den till salu.

N:r 80. Är man vid 34 års ålder för gammal att bryta sig en ny bana, och vilken bör väljas? Är alldeles ensam och medellös samt kan ej få någon ekonomisk hjälp. Har mycket tänkt på stenografi, maskinskrivning och kon-

torsarbete, men är väl vanskligt i dessa tider, när arbetsbristen är så stor, att vara nybörjare vid så framskriden ålder, då det ju fordras stor lön för att kunna klara sig. Måste på grund av svårt hjärtfel sluta mitt nuvarande arbete. Ser mycket ung ut, samt anses för intelligens och vaken. Giv ett förståndigt och bra råd åt en förtvivlad. Sonja.

Svar: Det är tyvärr alldeles så som ni själv säger. Även om ni bestämmer eder för att gå igenom stenografkurs, skall ni ej tro att ni genast blir en skicklig stenograf, ty det vill mycken övning och arbete till. Men, anser ni eder tvungen byta verksamhet, kan ni ju alltid försöka, i så fall maskinskrivning, svensk stenografi och helst — om ni är något hemma i andra språk — även engelsk, tysk, fransk sådan. Har ni så utseendet för eder och i besittning av vakenhet och intelligens, är det väl ej omöjligt att få en plats. Visserligen stängas många kontor och göres indragning på personal, men för verkligt kvalificerade biträden torde väl finnas användning. Även på landskontoren, i departementen o. s. v. antagas numera kvinnliga biträden, mest skrivbiträden. Eller ni kanske kunde få anställning på något advokatkontor eller hos häradsförvaltare i sådan egenskap. Hopplöst är det visst inte, om det också ej genast fins plats öppen. Institutet, där kurs genomgås,

IDUNS TIDSFÖRDRIV

LÖSNING

TILL IDUNS PRISTÄVLAN N:R 4.

Så här ser "de nio djurens" lösning ut. Nära 500 lösningar hade inskickats, alltifrån Falsterbo änej komma att tagas i anspråk. De tre först upptagna riktiga svaren hade insänts av

Fru Elisabeth Westberg, Storgatan 31, Härnösand, Waldemar Sjöberg, Bjursås och Bengt Edlén, V. St. Persgatan 79, Norrköping, som alltså erhålla var sin femma i pris.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIVET I N:R 8.

Räkneproblem: Fru B. 56 kr., Elsa 38 kr. och Karl 18 kr.
Namngåta: Karin Månsdotter.

Charad: Stormhatt.

Palindrom: Dån — nåd.

bruka anskaffa platser, dessutom finge ni anmäla eder på platsanskningsbyrån (Palmkvists i Sthlm bra) och svara på annonser.

N:r 81. Hur skall man få veta huvudsakliga innehållet i den nya giftermålsbalken?

Undrar Gotländska.

Svar: Skaffa eder den av advokaten Eva Andehn utgivna, och nyligen i bokhandeln utkomna Nya giftermålsbalken.

N:r 82. Jag är en 26-årig bättre flicka, som allt ifrån tidigare är önskat utbildad till tandtekniker. Är jag för gammal att lära yrket? Hur lång tid tar utbildningen? Är det lättare få en sådan plats om man är villig hjälpa till i hemmet? Är nämligen kunnig i vävnad, kläd- och linnesömnad, samt i övrigt vad som hör till ett hems skötande. Tacksam för svar till

"H—g. H—g."

Svar: Försök att få komma till en skicklig tandläkare, där ni kan få lära eder arbetet. Det torde dock bli så mycket arbete inom yrket att annat ej medhinnas, vadan edra nämnda kunskaper väl da upp till Luleå, men många hade

N:r 84. Hur borttages olivoljefläckar på obonat parkettgolv? Tacksam för svar till

Idunläsarinna.

Svar: Försök med varmt fint vetemjöl, låt det ligga på fläcken en stund, det brukar draga till sig det feta. Får upprepas några gånger. Terpentint brukar eljes taga bort fläckar av detta slag.

*

I n:r 6 av Idun läste jag bland frågor och svar — Fråga n:r 50 att Lappie undrar var hon skall få en bonad med motiv av Dalamarschen. Just en sådan bonad finnes i min ägo, jämte mönster och är jag villig lämna upplysningar eller ock sy den på beställning. Adr. Solvägen 57, Enskede, E. Persson. Allm. tel. Enskede 400.

LEDIGA PLATSER

UNG FLICKA

med glatt humör och god skolunderbyggnad får plats att läsa med tvenne barn (första och andra förberedande). Bör vara villig deltaga i lättare göromål inomhus. Svar till "Mörbyfamilj" Iduns exp., f. v. b.

En bildad,

enkel, snäll, hemtreflig och ordningssam flicka, som kan laga god husmanskost, baka och konservera får en i allo bra plats i liten familj i öfre Dalarna. Nutida bekvämligheter finnes. Hjälpa med barnen finnes (två barn). Ingen jungfru! Lön efter kompetens. Svar med foto samt rekommendationer sändas till "April 1921", Iduns exp., Stockholm, f. v. b.

Frielev

i Gobelinvävnad (6 månaders kurs) hos Ameli Fjæstad, Arvika, Rackstad.

Ung flicka

barnkär och hushållsintresserad, något sykkunnig (även van vid kontors och skrivgöromål) önskar plats snarast i vänligt hem helst uppåt landet. Tacksam för svar till "Arbetsvillig 18 år", Gumaelius Annonnsbyrå, Malmö.

Guvernans

sökes till september detta år för två gossar, ålder 6 och 7 år på herrgård i Skåne. Den sökande skall ha ett gott sätt med barn samt kunna taga moderlig vård om dem. Svar med fotografi och referenser till G. Jacobæus, Ruuthsbo, Charlottenlund, Skåne.

I prästgård,

där husmodern är klen, önskas i början av mars en frisk och hurtig flicka av god familj ej för ung, kunnig i enkla matlagning och bakning att tillsammans med husets dotter förestå hemmet. Svar med foto, löneanspråk m. m. till Box 12, Bollebygd.

Hushållerska,

kompetent att utan husmoderns hjälp sköta ett lantushåll, kunnig i matlagning, konservering och slakt, får förmånlig plats den 1 maj hos undertecknad, Betyg, löneanspråk och fotografi sändes till fru Louise Holmquist, Svarstingstorp, Läckby.

Sjuksköterska.

För en väl meriterad sjuksköterska finnes plats d. 15 april 1921, såsom sockensjuksköterska i Fjelkestads socken vid Kristianstad. Ansökningar ställas till Kom.-ordf. Olof Nilsson, Färarp, Rödaled.

Grönsaks- och Blomsterfröer

Gräsfröblandningar till trädgårdsmattor samt Redskap. Allt av prima kvalitet.

Billigast i

GÖTEBORGS FRÖHANDEL

Södra Larmgatan 4, Göteborg.

Rikst. 59 32, 109 84.

Ill. katalog gratis och franko.

En enkel anspråkslös flicka

i c:a 25—30 års åldern, kunnig i ett lantbrukligt förekommande göromål, såsom matlagning, bakning m. m. erhåller genast plats. Svar till "Huslig", Länstidningen, Västerås f. v. b.

Till den 15 mars

sökes en fullt kunnig ensamj. (gärna lantbrukaredotter) till mindre, bättre hem. Barnsköterska finnes. Den, som vill arbeta självständigt har företräde, då husmodern ägnar sig åt konstnärligt arbete. Vid ordning och renlighet fastes största avseende. Trevnad och vänlighet kan påräknas. Svar till "Musikdirektör", Iduns exp., f. v. b.

Duglig hushållerska

ej under 25 år, får plats omedelbart att ensam med hjälp för grovsysslor sköta hushåll för 3 vuxna personer. Svar med betyg och lönepretentioner till Fru Jägmästare Stahre, Arvidsjaur.

En enkel, snäll och barnkär flicka,

helst något sykunnig, får genast plats i skogstjänstemannafamilj att tillsammans med husmodern sköta 3 barn (ålder 4, 3 och 1 år) samt för övrigt biträda med förekommande göromål. Jungfru finnes. Svar till "Tre syskon", Rätansbyn.

Enkel, anspråkslös flicka,

med goda rekommendationer får bra plats att se till 2 barn, ålder 5 och 3 år, samt hjälpa till med husliga sysslor, något kunnig i matlagning och sömnad önskvärd. Framför allt snäll mot barn. Betyg och foto sändes. Svar till "I mars", Östersundsposten, Östersund.

Sömmerska,

kompetent i all slags klädsömnad och med förmåga att själv taga ut modeller till barnkläder, sökes i början av maj. Svar emotes tacksamt till Fru Metzén, Sörby, Vreta Kloster.

För

trädgårds-skötseln

vid Centralfängelset i Växjö sökes för en tid av omkring 6 månader, eventuellt för framtiden, utbildad ledarinna, som jämväl skall vara skyldig förrätta bevakningstjänst i fängelsets avdelning för kvinnor. Avlöning utgår f. n. med omkring 230 kronor per månad. Ansökningshandlingar torde insändas till Direktören vid Centralfängelset i Växjö, som jämväl besvarar alla förfrågningar.

PLATSSÖKANDE

YNGRE, BILDAD DAM av god familj, söker plats som värinna, husföreståndarinna eller som resällskap. Är barnkär och glad, kunnig i språk, hushåll, sjukvård, sömnad och skrivgöromål. Svar till "Plats 1921", Kiosken, Viktoriagatan, Göteborg.

Kvinnlig trädgårdsmästare önskar plats som trädgårdslärlarinna eller att sköta villa- eller herrgårdsträdgård. Svar till "Smäländska", Iduns exp., f. v. b.

Barnfröken

söker plats. Sykunnig. Svar till "22 år", pr Amål.

Sjukgymnast,

gladlynt, sykunnig och huslig, önskar plats helst i Göteborg. Fina rek. Svar med löneform. till "Gymnast 21", Iduns exp., Stockholm.

Plats som hushållsfröken

värinna ell. husföreståndarinna, i trevligt hem, önskas av ung flicka med goda rek. Svar märkt "23 år", Iduns exp.

Ung flicka

önskar plats i bättre familj, där jungfru finnes, som hjälp och sällskap, i norrländsk stad eller på herrgård. Svar till "Familjemedlem S. D.", Iduns exp., f. v. b.

Österupplands Pensionat

Jämtland, 3,5 km. från Mörsil,

lämpligt för lungsjukdomar (ej smittosamma) lufttröskatarrer, astma och klena nerver. Förstklassigt bord, komfortabla gästrum, sällskapsrum, elektrisk belysning. Förfrågningar besvaras och upplysningar lämnas av Fröken Elma Wirström, postadress Mörsil 13. Tel. Mörsil 16 a.

Att gå frun tillhanda

söker 20 års flicka. Svar till "God hjälp", pr Amål.

Ung fru

önskar för att ingående lära hushåll komma å gods, präst- eller herrgård att som familjemedlem få deltaga i alla inom hemmet förekommande göromål. Gärna villig betala något per månad. Svar till "28 år", p. r. Hålsingborg.

Flicka från gott hem,

van vid alla husliga göromål önskar såsom familjemedlem plats i god familj den 15 april som husmoderns verkliga hjälp. Har genomgått hushållsskola samt är kunnig i handarbete och sömnad. Lön önskas. Svar till "A. A.", Sexdrega p. r.

Barnsköterska,

26 år, pålitlig och kunnig i enklare sömnad önskar plats. Svar till "God plats", Dimboby.

Enkel flicka

från bättre hem önskar plats i liten familj att under husmoderns ledning lära och utföra alla i ett hem förekommande göromål. Är kunnig i enklare matlagning och bakning. Svar till "18 år", Box 1, Stenstorp.

God plats

i Sthlm eller på herrgård önskas av präktig, musikal. 19-årig flicka. Kunnig i linnesöm, handarb., något klädsöm. God handstil och med häg för skrivgöromål. Tacksam för svar till "Våren 1921", Mosstuna p. r.

Ex. barnsköterska,

pål., sykunnig, med goda rekommendationer önskar plats i familj, helst där små barn finnes. Svar märkt "Barnsköterska", Iduns exp., f. v. b.

Bildad flicka,

önskar plats, som husmoderns hjälp i bättre familj där jungfru finnes. Har genomgått hushållsskola samt är kunnig i skrivgöromål. Svar till "Familjemedlem" pr Kristianstad.

INACKORDERINGAR

Hem för äldre personer

öppnas under årets lopp i vacker trakt därest tillräckligt antal anmäler sig. Förfrågningar med porto under adress "Fru S. O. N.", Göteborg 3, p. r.

Ung folkskollärlarinna

önskar under sommarferierna inackordering i prästfamilj eller annan bättre familj på landet, där tillfälle gives att lära matlagning. Svar med nödiga uppgifter emotes tacksamt under adr. "Folkskollärlarinna", Jönköping p. r.

DIVERSE

Nationaldräkter,

materiel, detaljer, strump. på best., frågor besv. mot dubbel porto. Svenska Nationaldräkter, Idung. 5 n. b., Sthlm.

För den nyfödde.

Utsyrslar till olika pris, även av den nya modellen med engelsk blöja. Särskilt framhålls Reklamkartongen å Kr. 19:— och d:o extra elegant å Kr. 25:—. Mönster följa. Prisuppgift å olika plagg på begäran. Fru Caspersson, 3 Jerntorggat., Örebro. Obs! Affären etablerad 1910.

"CYRANO" Quai d'Ouchy Lausanne.

Pensionat de tout premier ordre pour jeunes filles. Langues, arts, sports, Hautes références. Directrice: Mlle L. Barrière.

Babyutstyslar

av fina tillbehör och välsydda, allt för den nyfödde till det billiga priset kr. 12:—. Speciellt linnen av noblessväv och fin brodyr kr. 2:50. Tröjor, tjock vit flanel kr. 1:50. Örngott, noblessväv, broderat hörn kr. 3:—.

FRU CLARA LINDKVIST, Övre Kvarngatan 32, Borås.

Doktor A. Kjellbergs

Kurs i massage och sjukgymnastik. (26:te årskursen.) Begär prospekt! Stockholm. Hålländaregatan 3.

D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut Kungsg. 60, STOCKHOLM Behandling av reumatiska åkommor.

Gerda von Sydows SÅNG- OCH MUSIKINSTITUT David Bagaregata 1, STOCKHOLM R. T. 9433.

GÖTEBORGS GYMNASSTISKA INSTITUT Östra Hamngatan N:o 45 Förmånligaste specialkurs i MASSAGE o. SJUKGYMNASSTIK Ny kurs börjar den 15 September. I kursen ingår kostnadsfritt undervisning i: Pedagogisk gymnastik, Ortopedisk behandling, Elektrisk behandling, Värmebehandling, Zander-gymnastik, Röda Korsets samaritkurs. Begär illustrerat prospekt.

Gymnastikdirektörsexamen avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet. Ny kurs börjar 15 sept. Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

TANDTEKNIKERKURS börjar åter den 15 mars. Pris 400 kr. Ansökan med porto, Malmskillnadsgatan 60. W. Johnson.

La Mascotte Creme

är vår tids ännu oöverträffade cosmétique, en vetenskapens triumf, som renar, läker och decaffeinerar huden, samt skyddar denna för kyla och fuktighet. Är den bästa massagecreme för borttagande av rynkor och fettansamlingar. Gör huden fraiche, vit och sammetslen. Pris 2:50 pr burk. Fås överallt och direkt från LA MASCOTTE-FABRIKEN, Malmö.

Endast EN SANO-KAPSEL

om dagen (för barn 1/2 kapsel dagligen) erfordras för åvägabringande av en fond av kraft och tillförsikt. Uumbärliga för kvinnor, män och barn under alla svaghetstillstånd. Alstra snabbt och säkert levnadsmod, energi och arbetslust, undanröja svaghet, trötthet, sömnlöshet och överansträngning. Spieckers Sanokapslar säljas å alla väl-sorterade apotek och drogaffärer i askar om 20 st. till kr. 4:25, eller expedieras portofritt pr postförskott från undertecknade. Liten kur (5 askar) kr. 20:— Stor " (10 ") " 38:50 Generalagenter: Harald Westerberg & C:o, Göteborg 1.

INGENIÖRS-AKADEMIEN Wismar a. d. Ostsee. Program genom Sekretariatet, Ingenieur-Akademie, Wismar a. d. Ostsee.

Velvet Complexion.

Oövertäffligt hudmedel. "Velvet Complexion" är en mjölkliknande vätska som utan tvivel är framställd av mandel. Vilka ytterligare ingredienser som släta ut rynkor, göra musklerna fasta och giva hyn klarhet och vithet, vet jag ej. Något trolleri är det." Ur Anna Söderberg: Skönhetsvård. Pris kr. 8:— plus porto. FRANSKA PARFYMMAGASINET, Drottninggatan 21, Stockholm.

Mot grått hår och mjäll.

Härmed meddelas att det utmärkta och så mycket efterfrågade härvattnet mot grått hår som förhindrar härfall och fullständigt borttager mjäll och som i över 40 års tid förts i Fanny Gelin's Parfymmagasin, Malm-torgsgatan 5, Sthlm, numera förs under adr. Firma Fanny Gelin, Norrviken. Riks och Sthlmst. Norrviken 214. Pris 6:— kr. + porto.

Uppsala läns Kvinnl. Folkhögskola

i Tierp börjar ny fyra månaders kurs den 2 maj. Undervisning meddelas i allmänbildande ämnen, räkning, bokföring, vävning, sömnad, huslig ekonomi, matlagning m. m. Nya elevbostäder och lärosalar med el. ljus. Vackert läge vid Temnarån med tillfälle till bad. Stipendier upp till kr. 122:50 för obemedlade och mindre bemedlade. Begär prospekt! Anmälningar insändas snarast till rektor G. Fjelke, Tierp. Rikstelt. Grissla 2.

Vid TORSHÄLL, LEKSAND,

mottagas några kvinnl. trädgårdselever 1 april—31 okt. Huvudsakl. prakt. undervisn. Betyg eft. genomgången kurs. Prosp. och ref. på begäran. Lillie Landgren. Märta Philip.

VÄRMLANDS KVINNIGA FOLKHÖGSKOLA MOLKOM

Sommarens kurser 9 maj—20 augusti. Läge: invid Molkom järnvägsstation och Molkomsjön i en synnerligen vacker trakt. Första årskursen med undervisning i allmänbildande såväl som praktiska skol-ämnen, även kvinnl. slöjd m. m. Kursens huvuduppgift är att meddela bildningsintresserade unga kvinnor ökade kunskaper och färdigheter, men den är även lämplig som förberedelse för inträde vid seminarium, sjukvård m. m. Andra årskursen eller Husmoderskolan, uteslutande avsedd för flickor, som förtut genomgått folkhögskola, flickläroverk eller realskola. Endast 12 elever mottagas, vilka jämte lärarinnan bilda eget hushåll. Utmärkta och tidsenliga lokaler. Omfattande bibliotek. God och billig inackordering. Betydande lindringar i omkostnaderna för mindre bemedlade elever. Prospekt erhålles genom rektor, fil. d:r Hj. Heden, adr. Molkom.

Vid Fredrika-Bremer-Förbundets Lantushållningsseminarium adr. Rimforsa

anordnas en 6 mån. husmoderskurs med början den 15 mars. Kursen som omfattar huvudsakligen praktisk och teoretisk undervisning i huslig ekonomi kan med fördel användas som förberedelse till lärarinnekurs, men även av unga flickor som önska lära sköta ett hemhushåll. Avgift för undervisning, kost och logis är 100 kr. i månaden. Ansökningar åtföljda av skol- och åldersbetyg samt läkareintyg insändas under adress Föreståndarinnan vid Lantushållningsseminariet, Rimforsa.

Vid Slagsta Seminarium

(Seminarier för utbildande av lärarinnor för sinnesslöa barn) börjar ny kurs den 1 september d. å. Ansökan om inträde, åtföljd av läkareintyg enligt formulär, sändes senast 15 maj under adr. Föreståndarinnan, Slagsta Fittja. Kursen är tvåårig och kostnadsfri (fritt vivre och bostad). Cirkulär med närmare upplysningar lämnas på begäran.

Låt Edra flickor få en trädgårdskurs.

Den ger god behållning för hela livet. Den förädlar sinnet och ger glädje åt hemmen. Den stärker hälsan på naturligt sätt; är bättre än medicin och badorter. Den kan förbereda för yrkesutbildning med bästa framtidsutsikter. Den kan anordnas mycket billigt.

Friplatser kunna beredas.

Fruktanvänningsundervisning, konservering. Bästa undervisning av examinerad trädgårdslärlarinna med biträdande lärarinna och flera lärare.

Rekvirera prospekt i god tid från Önnestads Kvinnliga Trädgårdsskola — i förbindelse med

Önnestads Folkhögskola och Lantmannaskola.

Sändes mot 40 öre i porto genom Rektor Yngve Melander, adr. Önnestad, Kristianst. län. Kursen 15 mars—20 okt.

Korpulens - Fetma

borttages genom Dr. Hoffbauers lagl. skydd. Avmagrings-tabletter.

Fullkomligt oskadligt och framgångsrikt medel som icke förutsätter särskild diet. Inget sköldkörtelspreparat. Inget laxativ. Prospekt på begäran. Pris för hel kur 150 mk och 210 mk inkl. porto och utförelsebevis mot postförskott eller efterkrav. APOTEKET ELEFANTEN Berlin A 47, Leipziger Str. 74 (Dönhoffpl.)

Rationell Skönhetsvård

ernäs genom att använda Sanas Gurkmjöl. Bästa medel mot oren hy och pormaskbildning Kr. 5.— Sanas Comedon-Tinktur. Medel mot pormaskar och hudfinnar. Efter D:r Paschkis i Wien recept Kr. 4.— Sanas Fräktentinkt. Efter D:r Paschkis recept Kr. 4.50 Sanas Depilatorium. Borttager generande hår absolut smärtfritt utan efterlämnande av märken eller rodnad. Luktfrött medel Kr. 5.— Sanas Antidrosin. Ofelbart medel mot fotsvett, hand- och arm-svett. Läkareintyg bifogas varje sats Kr. 3.— Försändes diskret mot postförskott + porto. Bruksanvisning bifogas alltid och torde nog följäs. LABORATORIET SANA, Östhammar.

För lomhörda, Döva höra.

Nat. storl. Professor Plobners hörtrumma är den bästa för alla som höra illa.

Intyg. Ett hjärtligt tack för den hörapparat som jag erhöill från Eder. Jag hörde strax bättre med det öra den blev insatt uti. Susningen försvann. Sänd mig en styck till Slägarp d. 17/10 1920. O. H. A.

Hörtrumman bäres osynlig. Botar örnsusning samt nervöst örnlidande. Tusental i bruk. Bruksanvisning med intyg medföljer. Pris 1 styck 9:—, 2 st. 17:— Sändes mot postefterkrav. G. S. ERICSON, Avd. 46, Stockholm 6.

DAGNY BULLS

välkända

Citronhudcrème

rekommenderas av läkare för ömtålig, rynkig och fnasslig hy och Dagny Bulls välkända ansiktsvatten för pormaskar och fet hud. Finnes i alla väl-sorterade parfymeriäffärer i Stockholm eller direkt mot postförskott från DAGNY BULLS PARFYMERI (Engros och detalj) Lille Gransen 2 B - KRISTIANIA.

Porslinservis

handmålad, konstnärligt mönster
för 12 pers. — 58 pjäser

Pris 94:75

WIKMAN & WIKLUND

Flemminggatan 17, Stockholm

Telefoner: Namnanrop

Oatine

Alla se på Ert ansikte

— därför är det för varje dam något, som icke kan skattas nog högt, att hon har en frisk, klar och välvårdad hy.

Väder och vind, dålig tvål, tilltappning av porerna irriterar huden. Den förlorar sin elasticitet och smidighet, och resultatet är att huden blir vissen, oklar och grå, innan ni själv vet om det.

OATINE-HAVRE-CRÈME är ett ovärderligt medel, som aldrig bör saknas på resa eller på toalettbordet.

Oatine är något enastående. Begagna den dagligen; bara ni lätt gnider in den och därpå torkar av den, så gör den huden mjuk, ger näring och förnyar den ständigt, och ni kan bibehålla den sammetsmjuk, frisk och vacker genom åren.

Oatine fås i tub, eller burk i vanlig storlek, eller stor burk (innehåller 3 gånger så mycket). OATINE SNOW är en snövit fin crème, som efter lätt ingnidning uppsuges ögonblickligen i huden. Huden blir genom denna dagliga behandling smidig, mjuk och vacker. Fås i samma storlekar i burk.

Begär uttryckligen Oatine, och håll icke till godo med något annat.

THE OATINE COMPANY'S GENERALDEPOT FÖR SKANDINAVIEN

Kr. Bernikowsegade 1, Köpenhamn.

THE OATINE COMPANY

LONDON & PARIS.

OATINE. En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

En skrivmaskin i Edert hem!

Hur ofta önskar Ni icke
hava en skrivmaskin till
hands i hemmet, på resor
etc.? Denna önskan upp-
fylls genom att Ni köper

CORONA

en fullständig skrivma-
skin, som tar ytterst liten
plats och väger endast 3
kg. Elegant, tillförlitlig,
hållbar, billig!

Begär prisuppgift!

A.-B. Maskinaffären Royal Standard

1 Malmstorgsgatan 1,
STOCKHOLM.

Allm. 27 65. Riks 92 08.

HUSMÖDRAR!

Färga själva Edra kläder!

Fortare
Billigare
Bättre

än kemisk färgning

Färga allting i alla kulörer!
En kaka NADCO kostar kr. 1: 25.

Den färgar och tvättar
samtidigt 1/3 kg. kläder.

NADCO Hemfärger

skada varken tyget, händerna,
eller kärlen,

äro tvättätkta
blekas ej

finnas i 20 kulörer.

Fråga hos Eder handlande eller skriv
till

A.-B. NADCO

Arkaden GÖTEBORG Tel. 203 65

Trevliga och billiga SÄLLSKAPSRESOR

SPANIEN och FRANKRIKE

10 mars t. o. m. 17 april (39 dagar)
2,542 kronor

ITALIEN

Påsken i Rom

10 mars t. o. m. 14 april (36 dagar)
1,962 kronor

RIVIERAN och PARIS

10 mars t. o. m. 3 april (25 dagar)
1,525 kronor

PARIS

22 mars t. o. m. 4 april (14 dagar)
925 kronor

Resorna den 10 mars äga rum med

EXTRATÅG

genom Tyskland. Väl uppvärmda, genomgående sovrvagnar
och restaurangvagn.

OBS! Erfarna och språkkunniga reseledare medfölja.

Utförliga program finnas tryckta och utlämnas gratis hos

A.-B. NORDISK RESEBUREAU

GÖTEBORG
Palace Hôtel
Tel. 4194

STOCKHOLM
Regeringsgatan 10
Rikst. 9044
Allm. 9643

MALMÖ
Stortorget 13 A
Tel. 3226

I VARJE HEM BÖR FINNAS

DEN NYA UPPLAGAN

AV

IDUNS KOKBOK

av ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND

12:te uppl.

Fullständigt omarbetad o. utvidgad.

NYHET:

Anvisningar att använda
GASSPIS eller GASUGN
vid alla recept för stek-
ning och bakning. - -

Pris kr. 10:—.

PÄRMAR IDUN 1920

kunna erhållas hos hrr bokhandlare eller direkt från Iduns Exp., Stockholm, mot likvid i postanvisning
eller mot postförskott. Titelblad och register medföljer gratis varje pärm.

Röd pärm till "IDUN" med guldtryck Kr. 3.— + porto 80 öre
" " " "Romanbiblioteket" och "Hjälpredan" " —.85 + " 10 "

(För alla tre pärmarna är portot 80 öre.)

Iduns byrå och expedition, Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonsskont.: kl. 9—5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer: Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 17:— Helt år Kr. 22:—
Halvt år " 8:75 Halvt år " 11:50
Kvartal " 4:50 Kvartal " 6:—
Lösnummer " 0:35 Månad " 2:25

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:
40 öre eft. text. Utländska annonser:
45 öre å textside. 45 öre efter text., 50 öre
20 % förhöjning för å textside, 20 % förh.
särskild begärd plats. för särsk. begärd plats.